

Banca Națională
a Moldovei

RAPORTUL PRIVIND REZULTATELE MONITORIZĂRII INFRASTRUCTURII PIEȚEI FINANCIARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Trimestrul II 2020

CUPRINS

Lista abrevierilor.....	3
Sumar	4
Capitolul 1. Rolul BNM în supravegherea infrastructurilor pieței financiare din RM.....	5
Capitolul 2. Sistemele de plăți și decontări de importanță sistemică.....	7
2.1. Sistemul automatizat de plăți interbancare	7
2.2. Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare	14
Capitolul 3. Instrumentele de plată.....	17
3.1. Cardurile de plată	17
3.2. Transferul de credit	29
3.3. Debitarea directă	30
Capitolul 4. Sistemele automatizate de deservire la distanță.....	31
Capitolul 5. Remiterile de bani - persoane fizice.....	34

Lista abrevierilor

BNM	Banca Națională a Moldovei
CBN	Certificate ale Băncii Naționale a Moldovei
CNP	Card not present
OS	Obligațiuni de stat cu rata fixă a dobânzii
OSF	Obligațiuni de stat cu rata flotantă a dobânzii
RM	Republica Moldova
SADD	Sistem automatizat de deservire la distanță
SAPI	Sistemul automatizat de plăți interbancare
SDCU	Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare
Sistemul CDN	Sistemul de compensare cu decontare pe bază netă
Sistemul DBTR	Sistemul de decontare pe bază brută în timp real
SPCP	Sistem de plăți cu carduri de plată
SRB	Sistem de remitere de bani
TC	Transfer de credit
Tranzacții OTC	Tranzacții Over The Counter
Tranzacții BVM	Tranzacții la Bursa de Valori a Moldovei
VMC	Valori mobiliare corporative
VMS	Valori mobiliare de stat

Sumar

Raportul privind rezultatele monitorizării infrastructurii pieței financiare reprezintă o analiză a indicatorilor sistemelor de plăți și a instrumentelor de plată fără numerar, a tendințelor înregistrate pe parcursul **trimestrului II al anului 2020**, precum și a perspectivelor de evoluție a acestora.

În calitate de administrator al SAPI, pe parcursul trimestrului de referință, Banca Națională a Moldovei a monitorizat continuu activitatea participanților la sistem, parametrii funcționali și tehnici ai SAPI în scopul asigurării funcționării stabile și eficiente a acestuia. Disponibilitatea sistemului a constituit 100%, iar incidente majore în măsură să afecteze activitatea participanților și procesele critice ale SAPI nu au fost înregistrate.

Totodată, în legătură cu situația epidemiologică cauzată de COVID-19, în perioada 18 martie - 15 mai 2020, SAPI și-a derulat activitatea conform unui program de lucru redus, iar numărul plăților procesate a înregistrat o diminuare de 20,6 la sută față de trimestrul II 2019.

Operațiunile de decontare în **sistemul DCU** s-au derulat în perioada de referință în condiții de siguranță, eficiență și în timp util, fiind înregistrat un singur incident pe parcursul trimestrului, acesta însă nu a afectat continuitatea sistemului.

Pe parcursul trimestrului II 2020, **indicatorii activității cu carduri de plată** și-au menținut tendința de creștere, numărul cardurilor aflate în circulație majorându-se cu 7,6 la sută față de aceeași perioadă a anului precedent, iar numărul plăților fără numerar efectuate cu cardurile emise în țară și-a menținut trendul de creștere, cu 32,5 la sută față de perioada similară a anului precedent.

Conform datelor pentru trimestrul de referință, **87,4 la sută** din număr și **88,6 la sută** din valoarea operațiunilor de TC au fost inițiate în format electronic **prin intermediul SADD**, ceea ce reflectă gradul de digitalizare a serviciilor de plată în Republica Moldova.

Debitarea directă rămâne a fi un instrument mai puțin utilizat pe teritoriul Republicii Moldova. La finele trimestrului II al anului curent, acest instrument a fost utilizat de către 10,7 mii de plătitori. Debitarea directă este utilizată doar de către persoanele fizice, iar în majoritatea cazurilor este vorba de plata serviciilor comunale.

Sistemele automatizate de deservire la distanță (SADD) devin tot mai populare în rândul utilizatorilor, astfel se constată o majorare a numărului deținătorilor SADD la finele trimestrului II 2020 comparativ cu perioada similară a anului precedent, care se datorează, în special, creșterii considerabile a utilizatorilor sistemelor de tip mobile-payments. **Numărul deținătorilor activi**¹ a consemnat o tendință de creștere de 68,7 la sută față de trimestrul II 2019, ca urmare a creșterii necesității de a utiliza sistemele automatizate pentru efectuarea plăților de la distanță, în special, în contextul situației epidemiologice din țară, cauzată de pandemia COVID-19.

Totodată, valoarea **remiterilor de bani** recepționate de către persoanele fizice a crescut cu 17,7 la sută față de trimestrul II 2019, iar la cele efectuate a scăzut cu 18,3 la sută.

---

¹ Deținător SADD care a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru printr-un sistem automatizat de deservire la distanță.

Capitolul 1. Rolul BNM în supravegherea infrastructurilor pieței financiare din RM

Infrastructurile pieței financiare (IPF) joacă un rol important în vederea asigurării stabilității sistemului financiar. Serviciile furnizate de către IPF sunt critice întrucât orice defecțiune a acestora poate afecta implementarea politicii monetare, precum și promovarea încrederii publicului în efectuarea plăților fără numerar. Ținând cont de rolul central în cadrul unei economii, IPF sunt supuse unor practici riguroase de gestiune a riscurilor și trebuie să fie rezistente la stres.

Banca Națională a Moldovei deține mandatul legal de a exercita funcția de supraveghere (oversight), acesta fiind expres stipulat în *Legea nr. 548/1995* și *Legea nr. 114/2012*. Astfel, conform art. 5 lit. f) din *Legea nr. 548/1995*, **BNM supraveghează infrastructurile pieței financiare, în condițiile stabilite de lege, și promovează funcționarea stabilă și eficientă a acestora.**

Această atribuție este realizată în corespundere cu cele mai bune practici internaționale, precum și cu recomandările, principiile, standardele din acest domeniu emise de Banca Reglementelor Internaționale, Banca Centrală Europeană, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială etc.

Politica de supraveghere a sistemului de plăți în Republica Moldova, aprobată prin HCE al BNM nr. 299 din 27.10.2016, dezvăluie modalitatea de organizare a supravegherii sistemelor de plăți și nominalizează sistemele de plăți din Republica Moldova care sunt supuse supravegherii de către BNM (a se vedea Figura 2).

Figura 1. Lista sistemelor de plăți din Republica Moldova supuse supravegherii de către BNM la finele trimestrului II 2020:

1. Sisteme de plăți

- Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI)

2. Sistemele de compensări și decontări ale valorilor mobiliare

- Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (SDCU)

3. Instrumentele de plată

- Cardurile de plată
- Transferurile de credit
- Debitările directe

4. Sistemele automatizate de deservire la distanță (SADD)

5. Remiterile de bani

În baza informației obținute în cadrul monitorizării zilnice/lunare/trimestriale, Banca Națională efectuează evaluarea periodică a conformării sistemelor de plăți și decontări la cerințele expuse în actele normative și/sau la standardele internaționale aplicabile.

Standardele internaționale care se aplică la evaluarea periodică a SAPI (și evaluarea ulterioară a DCU) sunt *Principiile aferente infrastructurilor pieței financiare*, emise de Banca Reglementelor Internaționale (BIS) și Organizația Internațională a Comisiilor Valorilor Mobiliare (IOSCO).

La exercitarea funcției de supraveghere a instrumentelor de plată fără numerar și a sistemelor automatizate de deservire la distanță (SADD), Banca Națională a Moldovei efectuează următoarele:

- ① | **Colectează date** privind siguranța și eficiența utilizării instrumentelor de plată fără numerar și a SADD. Datele folosite în scopul supravegherii sunt din rapoartele prezentate de către prestatorii de servicii de plată (în continuare - PSP), din informațiile obținute în cadrul controalelor pe teren, precum și din sursele de informare în masă (internet, mass-media etc.);
- ② | **Monitorizează apariția noilor tehnologii în domeniu.** Evoluțiile înregistrate în domeniul tehnologiilor informaționale influențează în mod direct caracteristicile serviciilor de plată și implicit nivelul de siguranță și eficiență al instrumentelor de plată fără numerar, al SADD. Valorificarea acestor evoluții presupune consolidarea supravegherii și adaptarea continuă la riscurile generate de apariția noilor metode de plată;
- ③ | **Analizează și determină indicatorii de eficiență și siguranță** privind instrumentele de plată, în baza informației și a datelor obținute de la PSP, precum și ca urmare a cercetărilor proprii în vederea identificării situației actuale și a evoluțiilor recente în utilizarea instrumentelor de plată fără numerar/SADD, dar și a măsurilor ce pot fi întreprinse pentru îmbunătățirea valorii indicatorilor menționați;
- ④ | **Întreprinde măsurile relevante.** În cazul constatării abaterilor la indicatorii aferenți siguranței și eficienței instrumentelor de plată/SADD, Banca Națională intervine prin ajustarea cadrului normativ, formularea de recomandări sau întreprinderea altor măsuri potrivite pentru sporirea solidității acestora.

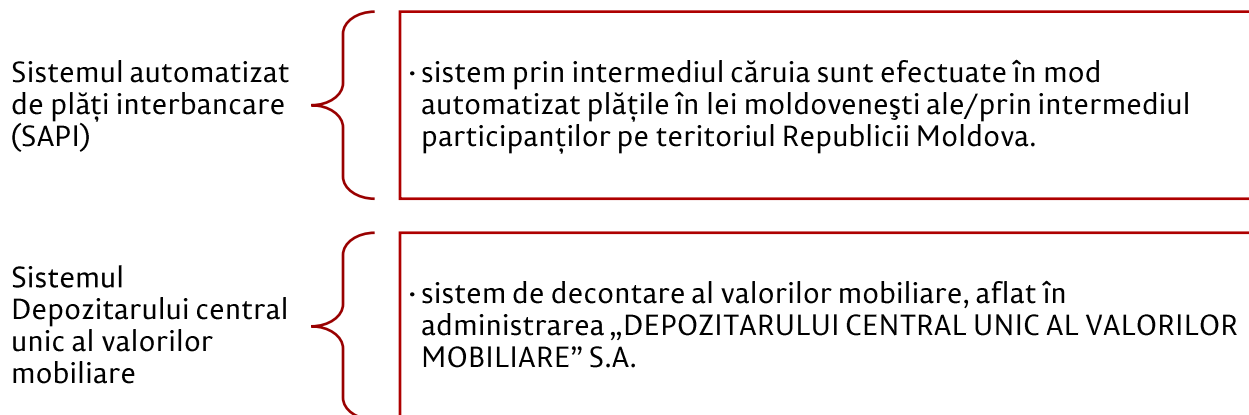
În ceea ce privește evaluarea periodică a pieței serviciilor de remitere de bani, aceasta este efectuată în baza *Principiilor generale pentru serviciile de remiteri internaționale*, emise de BIS și Banca Mondială.

Capitolul 2. Sistemele de plăți și decontări de importanță sistemică

Sistemele, o întrerupere în activitatea cărora ar putea periclita siguranța și stabilitatea sistemului de plăți și/sau a piețelor financiare, sunt considerate a fi de importanță sistemică. Dintre sistemele ce cad sub incidența supravegherii realizate de BNM, conform atribuțiilor sale, au fost desemnate două sisteme de importanță sistemică.

Figura 2. Sistemele de importanță sistemică care cad sub supravegherea BNM:

2.1. Sistemul automatizat de plăți interbancare

SAPI este operațional din anul 2006 și este administrat de Banca Națională a Moldovei. SAPI este compus din sistemul de decontare pe bază brută în timp real (sistemul **DBTR**) și sistemul de compensare cu decontare pe bază netă (sistemul **CDN**). Sistemul DBTR este destinat prelucrării plăților urgente și de mare valoare, iar sistemul CDN este destinat procesării plăților de mică valoare.

În calitate de administrator al SAPI, pe parcursul trimestrului II al anului curent, Banca Națională a Moldovei a monitorizat continuu activitatea participanților la sistem și capacitatea acestora de a reacționa în situații de incident.

La sfârșitul trimestrului II al anului 2020, în SAPI erau înregistrați **17 participanți**:

-
- Banca Națională a Moldovei;
  - 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei;
  - Centrul de casă și decontări din mun. Tiraspol;
  - Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, inclusiv în calitate de participant mandatat;
  - Depozitarul central unic al valorilor mobiliare;
  - Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar.
-

Pe parcursul trimestrului II 2020, în SAPI a fost procesat un volum de **2,7 mil. plăți** în valoare de **266,3 mld. lei**, înregistrând o diminuare de 20,6 la sută ca număr și respectiv, o creștere de 7,6 la sută ca valoare, în comparație cu perioada similară a anului precedent.

Tabelul 1. Tranzacții procesate prin intermediul SAPI

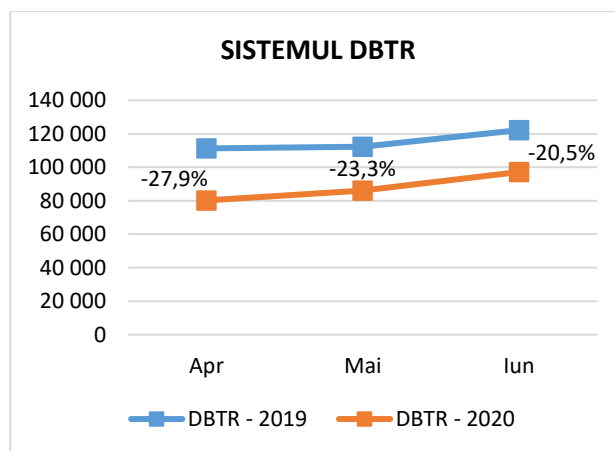
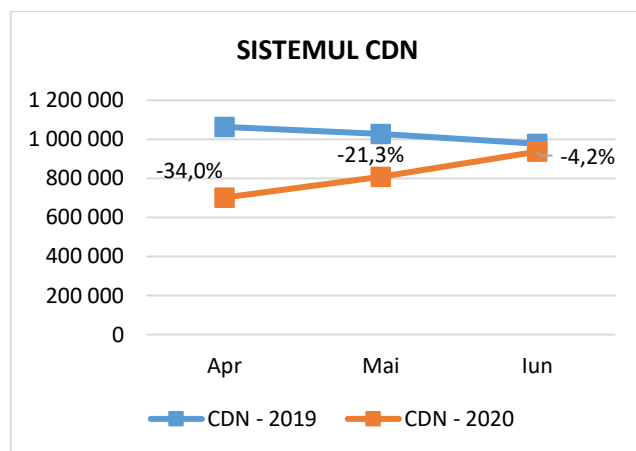
Plăți trimestrul II 2020	Număr	Valoare
DBTR	263 438	252 778 441 367
<i>Retail*</i>	257 891	64 338 996 064
<i>Non-retail*</i>	5 547	188 439 445 303
CDN	2 447 399	13 494 688 945
Total plăți	2 710 837	266 273 130 311
Medii zilnice		
DBTR	4,2 mii	4,1 mld.
<i>Retail</i>	4,1 mii	1,0 mld.
<i>Non-retail</i>	89	3,0 mld.
CDN	39,5 mii	217,7 mil.
Valoarea medie a tranzacției		
DBTR	959,5 mii	
<i>Retail</i>	249,5 mii	
<i>Non-retail</i>	34,0 mil.	
CDN	5,5 mii	

*tranzacții retail - transferuri inițiate de către participanți în numele clienților (transferuri ordinare, transferuri aferente plăților bugetare, percepere incontestabilă care se referă/nu se referă la bugetul public național, debitare directă aferentă serviciilor guvernamentale, alte transferuri);

*tranzacții non-retail - transferuri inițiate de către participanți în nume și pe cont propriu (operațiuni de eliberare a numerarului, operațiuni cu valori mobiliare pe piața secundară, operațiuni cu valori mobiliare și de politică monetară, transferuri de credit ordinare interbancare, transferuri privind depozitele "overnight", alte transferuri);

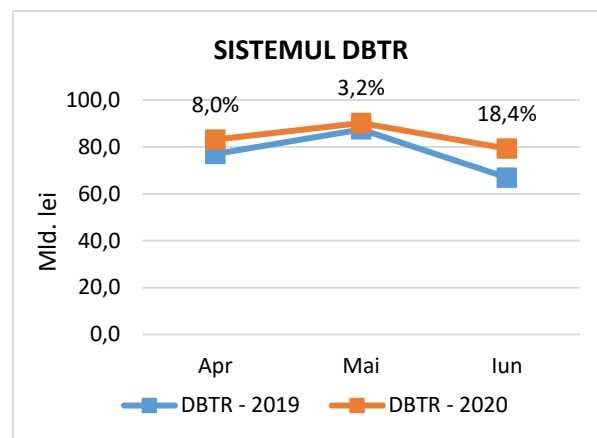
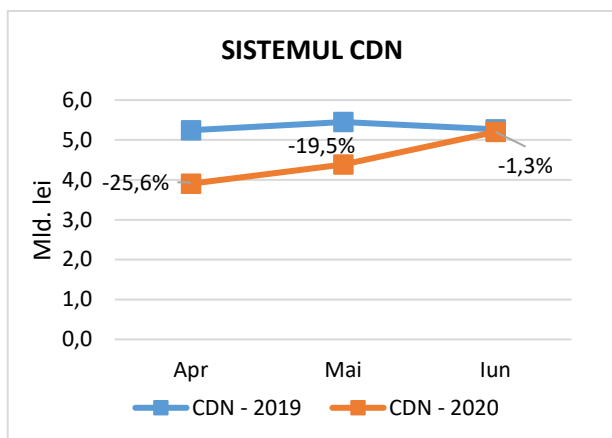
Diagrama 1. Evoluția plăților procesate în sistemul CDN și sistemul DBTR

În funcție de număr

În funcție de valoare

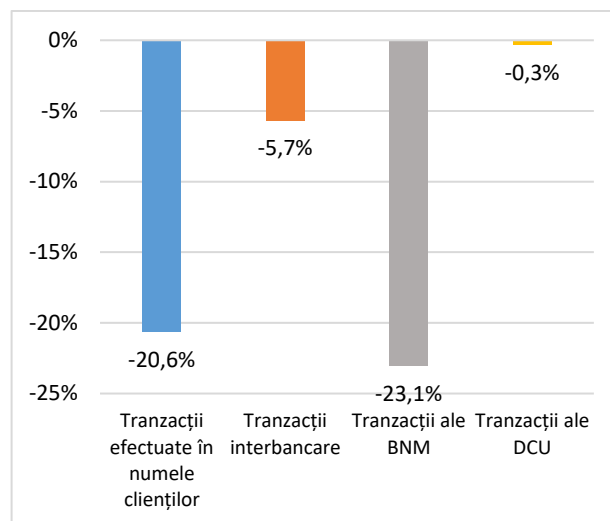
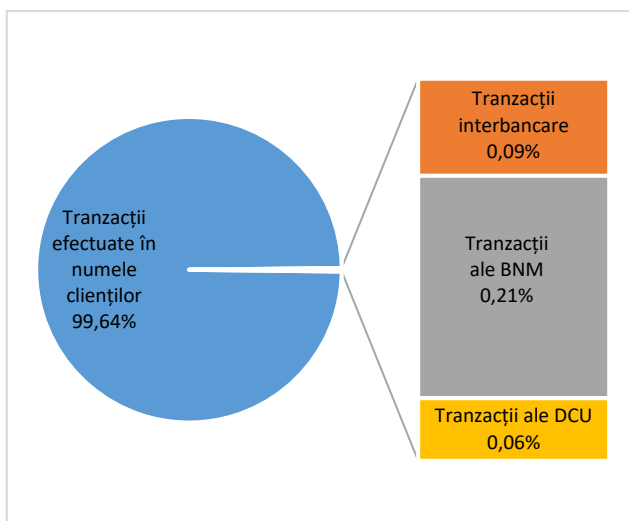

Pe fondul situației epidemiologice din țară în contextul pandemiei de COVID-19, numărul plăților procesate prin intermediul SAPI, în perioada aprilie-iunie, a suferit o diminuare față de perioada similară a anului precedent.

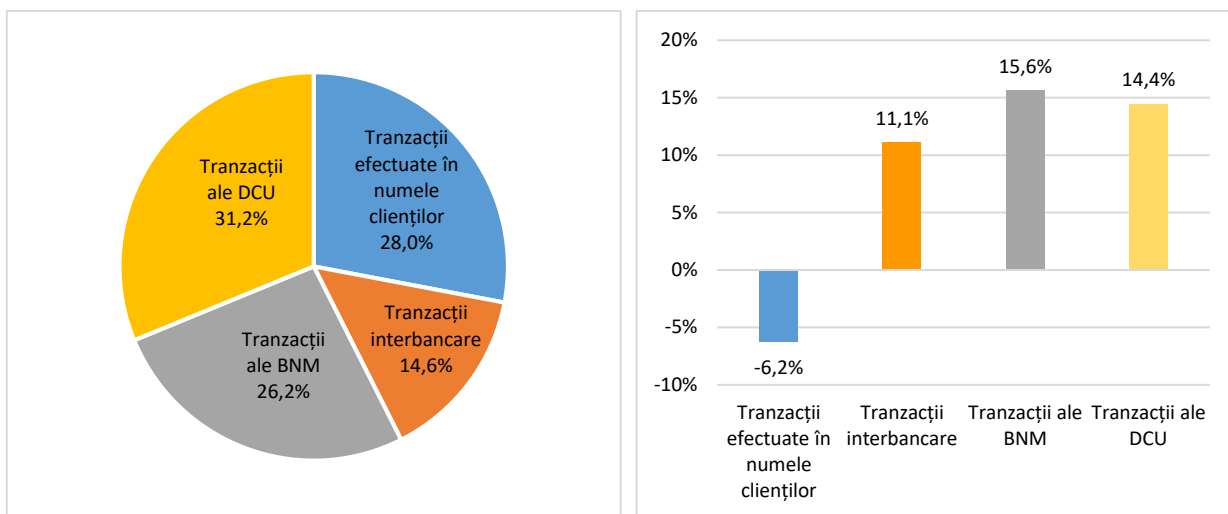
Din punct de vedere valoric, odată cu încheierea stării de urgență declarate pe teritoriul țării, în SAPI s-a înregistrat o redresare a trendului plăților procesate în CDN și chiar o majorare a celor procesate în DBTR.

Diagrama 2. Tranzacțiile procesate în SAPI în trimestrul II 2020, în funcție de tipurile de plăți și dinamica înregistrată față de trimestrul II 2019

În funcție de numărul operațiunilor

În funcție de valoarea operațiunilor

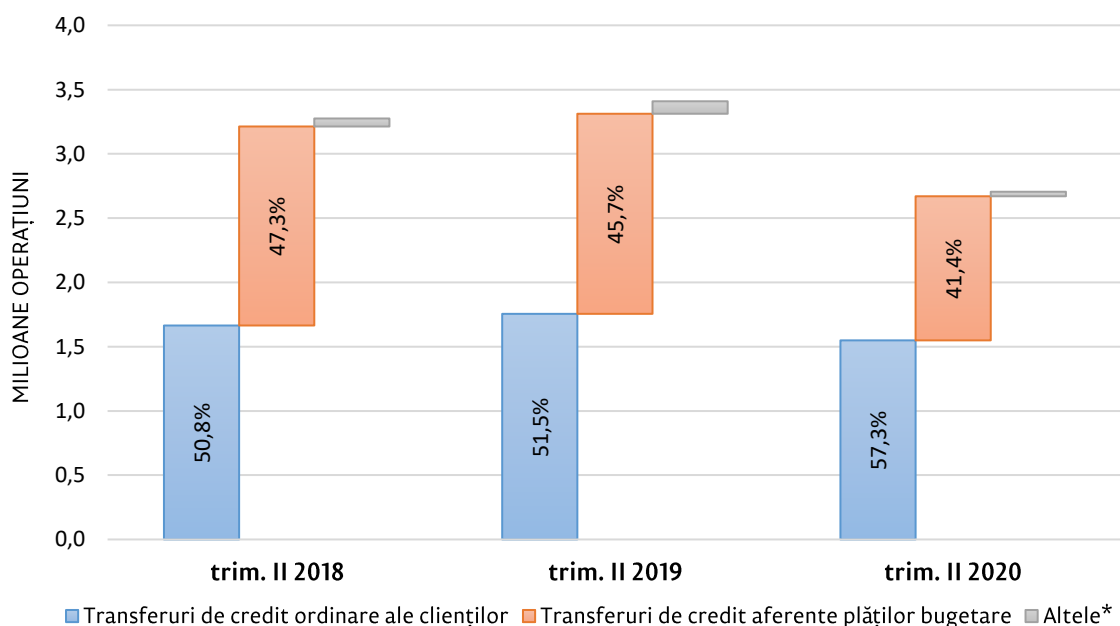

Transferurile inițiate de către participanți în numele clienților constituie **99,6 la sută** din numărul plăților efectuate prin SAPI și **28,0 la sută** din valoarea totală a transferurilor efectuate în SAPI în trimestrul II 2020.

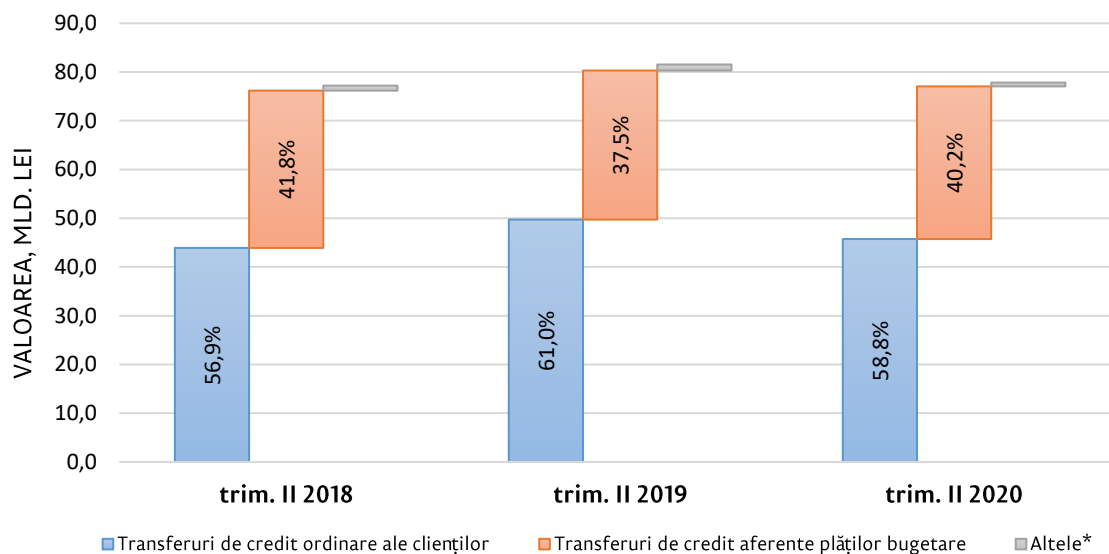
Numărul plăților inițiate de către participanți *în numele clienților* s-a diminuat în trim. II al anului curent cu 20,6 la sută, în timp ce valoarea acestora s-a diminuat cu 6,2 la sută comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019, moment ce ar putea fi interpretat prin faptul că efectul pandemiei a influențat cel mai mult activitățile economice de mici dimensiuni, ale căror transferuri bugetare nu sunt semnificative ca valoare.

Diagrama 3. Structura plăților inițiate de către participanți în numele clienților în SAPI

În funcție de numărul tranzacțiilor

În funcție de valoarea tranzacțiilor

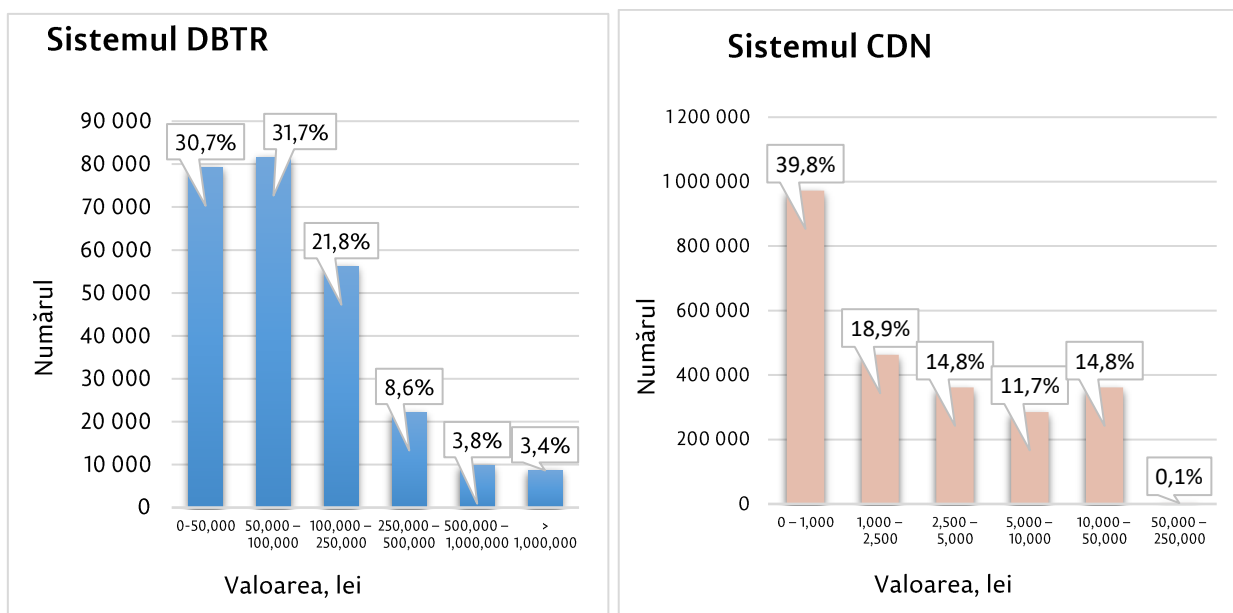

*Altele - Restituirea sumei în mod eronat, Achitarea serviciilor prestate de BNM în cadrul SAPI, Perceperea incontestabilă (care nu se referă la plățile în bugetul public național), Perceperea incontestabilă (care se referă la plățile în bugetul public național), Transferuri programate, Debitarea directă aferentă Serviciului Governamental de Plăți Electronice).

Notă: Datele includ și transferurile inițiate de BNM și DCU

Conform tendinței înregistrate în ultimii 3 ani, în structura plăților inițiate de către participanți în numele clienților se constată o majorare treptată a transferurilor de credit ordinare atât ca număr, cât și ca valoare absolută, comparativ cu transferurile de credit aferent plăților bugetare, ceea ce ilustrează o activizare a relațiilor comerciale în economia reală comparativ cu cele între contribuabili și stat.

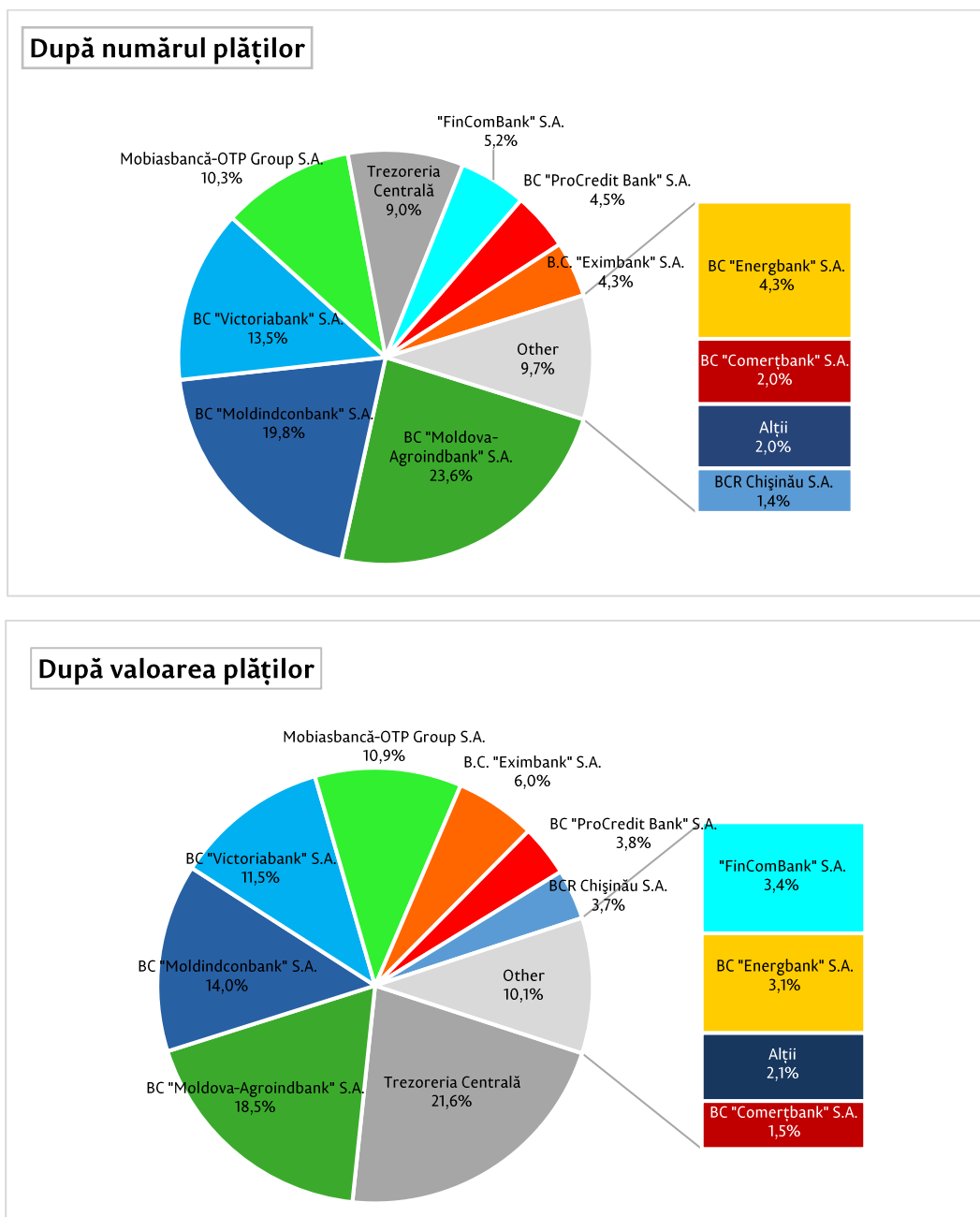
Diagrama 4. Distribuția numărului de plăți în SAPI, în funcție de valoarea tranzacției, trimestrul II, 2020

Pe parcursul trimestrului II 2020, **disponibilitatea** medie a sistemului pentru participanți a constituit **100%**, ceea ce ilustrează nivelul de stabilitate al SAPI în funcție de capacitatea participanților de a utiliza sistemul pe parcursul zilelor operaționale ale trimestrului de raportare.

Totodată, în legătură cu situația epidemiologică din țară cauzată de COVID-19, în perioada 18 martie- 15 mai 2020, SAPI a funcționat conform unui program de lucru redus.

Diagrama 5. Ponderea participanților în SAPI după numărul și valoarea documentelor de plată inițiate, trimestrul II, 2020

Notă: Datele nu includ transferurile inițiate de BNM și DCU

Rata de concentrare (calculată ca sumă a celor mai mari cinci cote individuale de participare din perspectiva ordinelor de plată decontate) a constituit 76,2 la sută ca număr de plăți decontate și 76,5 la sută ca valoare.

2.2. Sistemul Depozitarului central unic al valorilor mobiliare

Sistemul DCU este operațional din 31 iulie 2018 și este administrat de către S.A. Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.

La finele trimestrului II 2020, în cadrul sistemului DCU erau înregistrați **20 de participanți**, dintre care:

- Banca Națională a Moldovei;
- 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei;
- Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;
- 7 societăți de investiții nebankare.

Totodată, la sfârșitul trimestrului II 2020, în cadrul sistemului DCU erau înregistrați **84 de emitenți**:

- Banca Națională a Moldovei;
- Ministerul Finanțelor;
- 82 de societăți pe acțiuni.

Servicii de înregistrare a valorilor mobiliare prestate de DCU

La finele trimestrului II 2020, în sistemul DCU erau înregistrate 271,1 mil. valori mobiliare de tip VMS și CBN la valoarea nominală de 32,0 mld. lei.

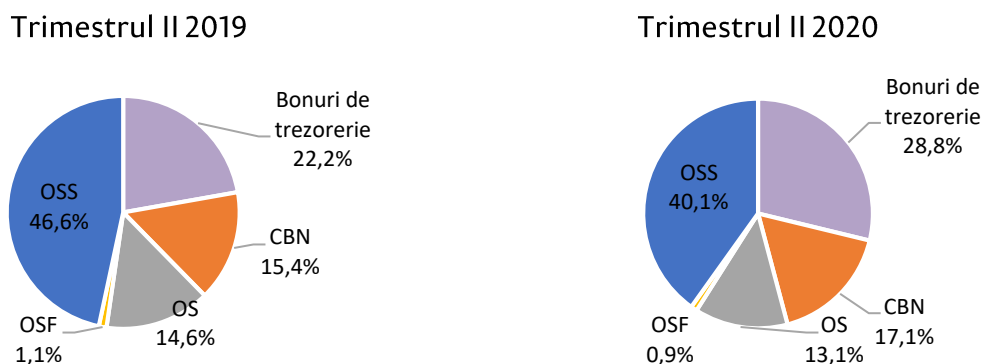
Tabelul 2. Evoluția valorilor mobiliare de tip VMS și CBN, la valoarea nominală

Tipul valorilor mobiliare	Tr. II 2020 (lei)	Tr. II 2019 (lei)	Evoluția în dinamică
Bonuri de trezorerie	9 222 938 500	6 231 837 900	▲ 48,0%
Certificatele Băncii Naționale (CBN)	5 470 505 000	4 331 995 000	▲ 26,3%
Obligațiuni de stat cu rata fixă a dobânzii (OS)	4 208 986 600	4 106 944 400	▲ 2,5%
Obligațiuni de stat cu rata flotantă a dobânzii (OSF)	282 604 700	300 104 800	▼ -5,8%
Obligațiuni de stat - convertirea datoriei statului față de BNM (OSS)	12 851 200 000	13 081 200 000	▼ -1,8%
TOTAL	32 036 234 800	28 052 082 100	▲ 14,2%

Sursa: DCU

Structura instrumentelor financiare înregistrate în funcție de tipul acestora este prezentată în Diagrama 6.

Diagrama 6. Structura instrumentelor înregistrate în SDCU de tip VMS și CBN, în funcție de valoarea nominală

Totodată, la finele trimestrului II 2020, în sistemului DCU erau înregistrate **294,6 mil. valori mobiliare corporative (VMC)**, dintre care 292,7 mil. acțiuni ordinare și 1,9 mil. acțiuni preferențiale. Valoarea totală a VMC a constituit pentru perioada de referință 5,7 mld. lei, dintre care 99,9 la sută din valoarea totală a VMC reprezentau *acțiunile ordinare*.

Servicii de decontare prestate de DCU

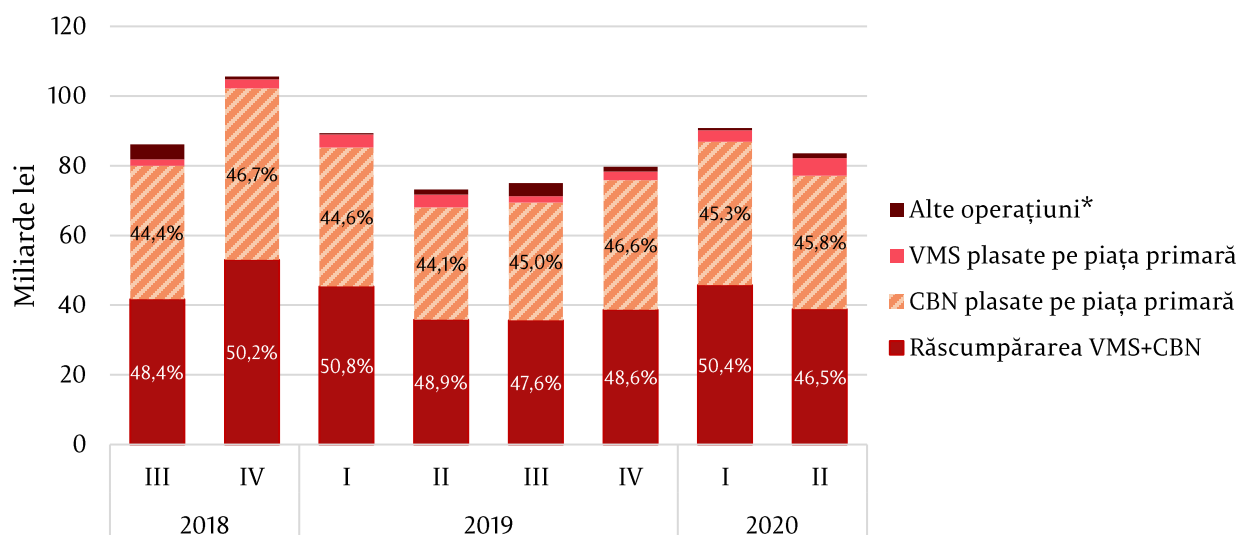
Pe parcursul trimestrului II 2020, în sistemul DCU au fost decontate 1 547 ordine de transfer în valoare de 83,6 mld. lei, în scădere cu 4,9 la sută ca număr și respectiv în creștere cu 14,2 la sută ca valoare față de perioada similară a anului precedent.

Tabelul 3. Numărul ordinelor de transfer decontate în sistemul DCU

Tip operațiune	Trimestrul II 2020	Trimestrul II 2019	Evoluția în dinamică
Răscumpărarea VMS+CBN	477	461	▲ 3,5%
VMS plasate pe piața primară	484	490	▼ -1,2%
Plata cupoanelor la OS	361	416	▼ -13,2%
CBN plasate pe piața primară	138	114	▲ 21,1%
Tranzacții OTC (efectuate de DCU)	10	21	▼ -52,4%
Tranzacții OTC (efectuate de brokeri)	1	2	▼ -50,0%
Tranzacții BVM	17	27	▼ -37,0%
Vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară	53	82	▼ -35,4%
Rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility)	2	10	▼ -80,0%
Credite overnight	2	6	▼ -66,7%
Operațiuni repo	2	0	n/a
TOTAL	1547	1629	▼ -4,9%

Sursa: DCU

Diagrama 7. Structura valorii operațiunilor decontate prin sistemul DCU, 2018-2020

*Credite overnight, plata cupoanelor la OS, operațiuni repo, vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară, rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility), tranzacții BVM, tranzacții OTC (efectuate de DCU).

Sursa: DCU

Tabelul 4. Valoarea ordinelor de transfer decontate în sistemul DCU

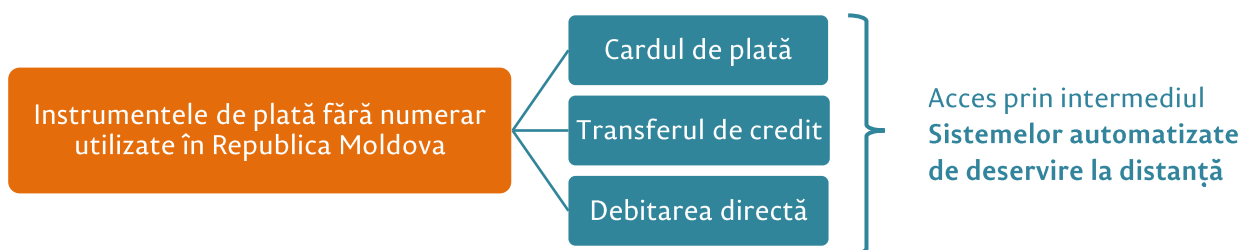
Tip operațiune	Trimestrul II 2020	Trimestrul II 2019	Evoluția în dinamică
Răscumpărarea VMS+CBN	38 878 179 700	35 795 459 000	▲ 8,6%
CBN plasate pe piața primară	38 264 325 000	32 300 505 000	▲ 18,5%
VMS plasate pe piața primară	5 097 045 000	3 643 694 900	▲ 39,9%
Vânzări/cumpărări definitive pe piața secundară	237 051 100	284 463 600	▼ -16,7%
Rezervarea/eliberarea VMS în/din contul ILF (intraday liquidity facility)	204 791 200	220 123 500	▼ -7,0%
Credite overnight	160 041 096	468 060 904	▼ -65,8%
Plata cupoanelor la OS	374 511 727	347 549 379	▲ 7,8%
Tranzacții BVM	23 858 210	170 763 628	▼ -86,0%
Tranzacții OTC (efectuate de DCU)	226 195	160 420	▲ 41,0%
Tranzacții OTC (efectuate de brokeri)	7 821	n/a	n/a
Operațiuni repo	360 241 667	0	n/a
TOTAL	83 600 278 715	73 230 780 331	▲ 14,2%

Sursa: DCU

Pe parcursul trimestrului II al anului 2020, în sistemul DCU a fost înregistrat un singur incident, care însă nu a afectat continuitatea sistemului DCU.

Capitolul 3. Instrumentele de plată

3.1. Cardurile de plată

Tabelul 5. Tendințele generale ale pieței cardurilor de plată emise în Republica Moldova, în funcție de principalele caracteristici

Denumirea articolului	Trimestrul II 2020		Trimestrul II 2019		Evoluția în dinamică 2020 / 2019 %
	număr unit.	structura %	număr unit.	structura %	
Numărul de carduri aflate în circulație la sfârșitul perioadei analizate - total	2 088 822	100%	1 941 111	100%	▲ 7,6%
a) emise în cadrul sistemului:					
card emis sub mărcile SPCP "Visa International"	1 115 477	53,4%	975 819	50,3%	▲ 14,3%
card emis sub mărcile SPCP "MasterCard WorldWide"	968 917	46,4%	960 131	49,5%	▲ 0,9%
card emis sub mărcile SPCP „American Express”	4 428	0,2%	5 161	0,3%	▼ -14,2%
b) după proveniența mijloacelor:					
card de debit	2 042 763	97,8%	1 898 534	97,8%	▲ 7,6%
card de credit	46 059	2,2%	42 577	2,2%	▲ 8,2%
c) pe caracteristica „condițiile emiterii”					
card personalizat, emis în baza proiectelor salariale	975 412	46,7%	977 067	50,3%	▼ -0,2%
card personalizat, emis în baza proiectelor sociale	408 989	19,6%	388 315	20,0%	▲ 5,3%
card personalizat, emis în condiții generale	653 435	31,3%	547 225	28,2%	▲ 19,4%
card personificat*	50 986	2,4%	28 504	1,5%	▲ 78,9%
card preplătit	0	0,0%	0	0,0%	0,0%
d) pe tipul soluției tehnice					
card de proximitate (contactless)	1 569 527	75,1%	1 128 368	58,1%	▲ 39,1%
card hibrid	511 629	24,5%	799 209	41,2%	▼ -36,0%
card cu bandă magnetică	5 409	0,3%	10 943	0,6%	▼ -50,6%
card virtual	2 257	0,1%	2 591	0,1%	▼ -12,9%
e) după tipul deținătorului					
card personal	2 073 324	99,3%	1 929 345	99,4%	▲ 7,5%
card business	15 498	0,7%	11 766	0,6%	▲ 31,7%
f) după gradul de utilizare					
card activ **	1 213 476	58,1%	1 164 014	60,0%	▲ 4,2%
inclusiv: salarial	616 459	63,2%	618 875	63,3%	▼ -0,4%
inclusiv: social	300 203	73,4%	283 000	72,9%	▲ 6,1%
inclusiv: general	278 362	42,6%	247 027	45,1%	▲ 12,7%
inclusiv: personificat	18 452	36,2%	15 112	53,0%	▲ 22,1%
card inactiv	875 346	41,9%	777 097	40,0%	▲ 12,6%

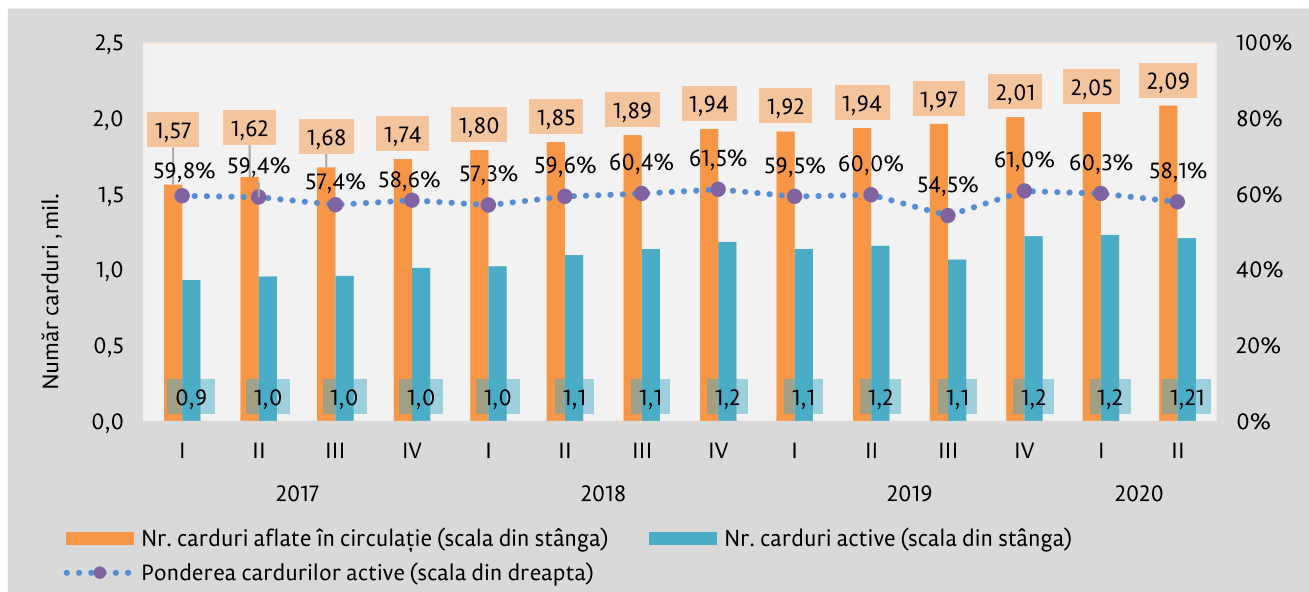
* card personificat - card de plată care este atașat la un cont de plăți și pe care nu este tipărită/embosată informația despre client.

** card activ - card de plată prin care s-a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru.

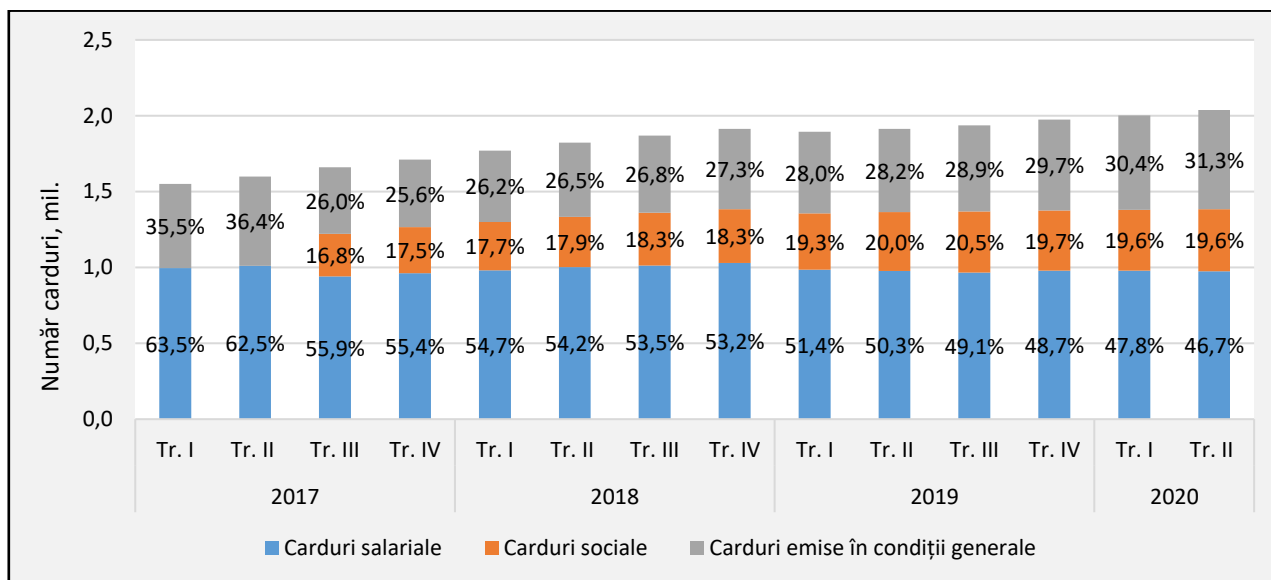
După soluția tehnică, cardurile de proximitate au constituit 90,4 la sută din numărul cardurilor emise pe parcursul trimestrului II al anului curent și 75,1 la sută din ponderea totală a cardurilor deținute (cu 39,1 la sută mai mult decât în trimestrul II 2019).

Ponderea cardurilor active a rămas constantă pe parcursul ultimelor trimestre. Cardurile sociale sunt categoria cu cea mai înaltă rată a cardurilor active (73,4 la sută). 62,2 la sută din numărul operațiunile efectuate cu cardurile sociale sunt operațiuni de plată fără numerar, însă valoric retragerile de numerar reprezintă 79,4 la sută din totalul operațiunilor efectuate.

Diagrama 8. Numărul cardurilor de plată aflate în circulație, 2017-2020

Sursa: PSP raportori

Diagrama 9. Evoluția numărului cardurilor de plată, în funcție de condițiile emiterii, 2017-2020²

Notă: Până în trimestrul II 2017, băncile raportau cardurile personalizate, emise în baza proiectelor sociale sub același cod ca și cele emise în baza proiectelor salariale.

Sursa: PSP raportori

² Diagrama nu conține informația cu privire la cardurile personalizate, care constituie 2,4 la sută din numărul total de carduri aflate în circulație în trim.II 2020

Operațiuni efectuate cu cardurile emise de prestatorii de servicii de plată din Republica Moldova, precum și operațiuni efectuate în țară cu carduri emise în străinătate

Tabelul 6. Numărul operațiunilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată

	Denumire articol	trimestrul II 2020		trimestrul II 2019		Evoluția (2020 / 2019)		
		număr	%	număr	%	%		
Operațiuni efectuate cu carduri emise în RM	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	15 945 233	73,3%	12 030 045	62,1%	▲	32,5%
		card de debit	15 357 361	96,3%	11 547 041	96,0%	▲	33,0%
		card de credit	587 872	3,7%	483 004	4,0%	▲	21,7%
		Visa	8 585 352	53,8%	6 296 560	52,3%	▲	36,3%
		MasterCard	7 352 154	46,1%	5 722 711	47,6%	▲	28,5%
		American Express	7 727	0,0%	10 774	0,1%	▼	-28,3%
		în rețeaua proprie a băncilor (on-us)	6 634 632	41,6%	4 188 569	34,8%	▲	58,4%
		în rețeaua altor bănci din RM	7 164 228	44,9%	4 742 212	39,4%	▲	51,1%
		în străinătate	2 146 373	13,5%	3 099 264	25,8%	▼	-30,7%
		cu prezența fizică a cardului	10 322 054	64,7%	7 481 730	62,2%	▲	38,0%
		fără prezența fizică a cardului: platforme de comerț electronic (e-commerce)	2 295 226	14,4%	2 542 072	21,1%	▼	-9,7%
		fără prezența fizică a cardului: sisteme automatizate de deservire la distanță	3 027 483	19,0%	1 873 077	15,6%	▲	61,6%
		alte*	300 470	1,9%	133 166	1,1%	▲	125,6%
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	5 815 075	26,7%	7 351 031	37,9%	▼	-20,9%
		card de debit	5 682 631	97,7%	7 162 902	37,0%	▼	-20,7%
		card de credit	132 444	2,3%	188 129	1,0%	▼	-29,6%
		Visa	3 087 896	53,1%	3 716 200	19,2%	▼	-16,9%
		MasterCard	2 726 922	46,9%	3 634 434	18,8%	▼	-25,0%
		American Express	257	0,0%	397	0,0%	▼	-35,3%
		în rețeaua proprie a băncilor (on-us)	5 412 284	93,1%	6 874 431	35,5%	▼	-21,3%
în rețeaua altor bănci din RM		365 551	6,3%	408 122	2,1%	▼	-10,4%	
în străinătate	37 240	0,6%	68 478	0,4%	▼	-45,6%		
Total număr de operațiuni		21 760 308	100%	19 381 076	100%	▲	12,3%	
Operațiuni efectuate în RM cu carduri emise în străinătate	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	1 472 710	78,8%	1 482 603	76,8%	▼	-0,7%
		Visa	599 380	40,7%	635 834	42,9%	▼	-5,7%
		MasterCard	872 919	59,3%	844 122	56,9%	▲	3,4%
		American Express	411	0,0%	2 647	0,2%	▼	-84,5%
		cu prezența fizică a cardului	1 269 707	86,2%	1 296 350	87,4%	▼	-2,1%
	fără prezența fizică a cardului	203 003	13,8%	186 253	12,6%	▲	9,0%	
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	395 959	21,2%	447 378	23,2%	▼	-11,5%
		Visa	204 923	51,8%	216 796	48,5%	▼	-5,5%
		MasterCard	190 966	48,2%	230 376	51,5%	▼	-17,1%
		American Express	70	0,0%	206	0,0%	▼	-66,0%
Total număr de operațiuni		1 868 669	100%	1 929 981	100%	▼	-3,2%	

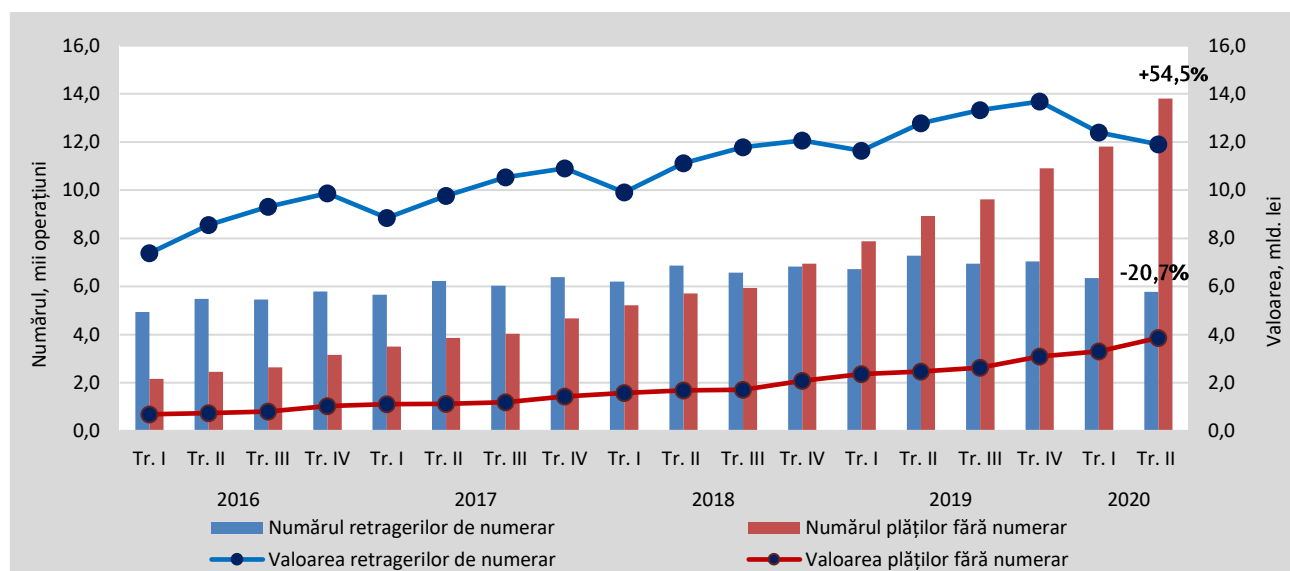
Sursa: PSP raportori

Tabelul 7. Valoarea operațiunilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată

	Denumire articol	trimestrul II 2020		trimestrul II 2019		Evoluția (2020 / 2019)		
		lei	%	lei	%	%		
Operațiuni efectuate cu carduri emise în RM	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	4 830 579 601	28,6%	4 069 397 366	23,9%	▲	18,7%
		card de debit	4 613 660 040	95,5%	3 857 004 207	94,8%	▲	19,6%
		card de credit	216 919 561	4,5%	212 393 159	5,2%	▲	2,1%
		Visa	2 700 728 322	55,9%	2 164 483 406	53,2%	▲	24,8%
		MasterCard	2 126 728 328	44,0%	1 899 202 752	46,7%	▲	12,0%
		American Express	3 122 951	0,1%	5 711 208	0,1%	▼	-45,3%
		în rețeaua proprie a băncilor (on-us)	1 891 147 370	39,1%	1 126 028 927	27,7%	▲	67,9%
		în rețeaua altor bănci din RM	1 972 058 150	40,8%	1 342 003 920	33,0%	▲	46,9%
		în străinătate	967 374 081	20,0%	1 601 364 519	39,4%	▼	-39,6%
		cu prezența fizică a cardului	2 701 499 447	55,9%	2 280 303 742	56,0%	▲	18,5%
		fără prezența fizică a cardului: platforme de comerț electronic (e-commerce)	1 019 678 973	21,1%	1 116 526 577	27,4%	▼	-8,7%
		fără prezența fizică a cardului: sisteme automatizate de deservire la distanță	965 108 836	20,0%	546 205 423	13,4%	▲	76,7%
		Alte*	144 292 345	3,0%	126 361 624	3,1%	▲	14,2%
		retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	12 058 540 617	71,4%	12 971 970 551	76,1%	▼
	card de debit		11 816 472 414	98,0%	12 636 600 416	97,4%	▼	-6,5%
	card de credit		242 068 203	2,0%	335 370 135	2,6%	▼	-27,8%
	Visa		6 629 229 938	55,0%	6 823 779 922	52,6%	▼	-2,9%
	MasterCard		5 428 361 847	45,0%	6 147 216 065	47,4%	▼	-11,7%
	American Express		948 832	0,01%	974 564	0,01%	▼	-2,6%
	în rețeaua proprie a băncilor (on-us)		11 496 118 667	95,3%	12 424 711 235	95,8%	▼	-7,5%
în rețeaua altor bănci din RM	408 054 906		3,4%	360 444 478	2,8%	▲	13,2%	
în străinătate	154 367 044	1,3%	186 814 838	1,4%	▼	-17,4%		
Total valoarea operațiunilor		16 889 120 218	100%	17 041 367 917	100%	▼	-0,9%	
Operațiuni efectuate în RM cu carduri emise în străinătate	plăți fără numerar	Total plăți fără numerar	627 292 205	36,1%	1 032 290 666	47,5%	▼	-39,2%
		Visa	318 073 758	50,7%	562 641 840	54,5%	▼	-43,5%
		MasterCard	308 525 606	49,2%	461 218 526	44,7%	▼	-33,1%
		American Express	692 841	0,1%	8 430 300	0,8%	▼	-91,8%
		cu prezența fizică a cardului	451 061 141	71,9%	659 842 808	63,9%	▼	-31,6%
		fără prezența fizică a cardului	176 231 064	28,1%	372 447 858	36,1%	▼	-52,7%
	retrageri de numerar	Total retrageri de numerar	1 108 222 293	63,9%	1 141 926 678	52,5%	▼	-3,0%
		Visa	593 730 889	53,6%	563 760 848	49,4%	▲	5,3%
		MasterCard	514 097 651	46,4%	575 903 283	50,4%	▼	-10,7%
		American Express	393 753	0,0%	2 262 547	0,2%	▼	-82,6%
Total valoarea operațiunilor		1 735 514 498	100%	2 174 217 344	100%	▼	-20,2%	

Sursa: PSP raportori

Diagrama 10. Numărul și valoarea operațiunilor domestice* efectuate cu cardurile de plată, 2016-2020

*operațiuni efectuate în rețeaua proprie a băncilor (on-us) și în rețeaua altor bănci din RM

Sursa: PSP raportori

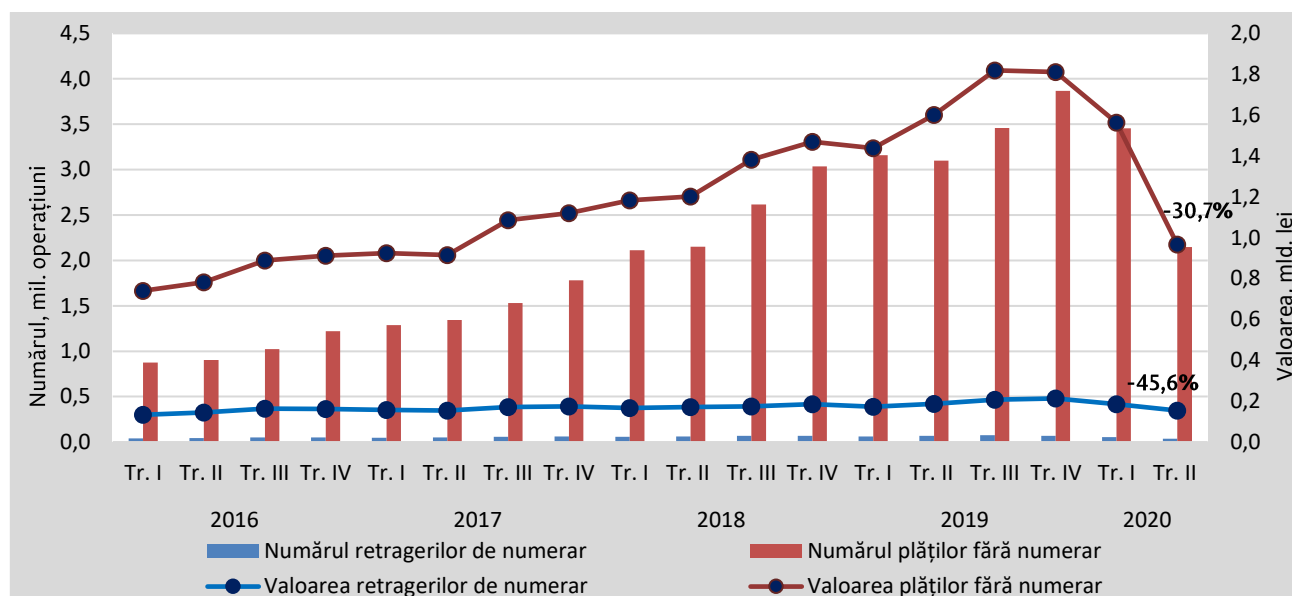
În timp ce numărul retragerilor de numerar a înregistrat în trimestrul curent o diminuare de 20,7 la sută față de perioada similară a anului trecut, scăderea de 6,9 la sută a valorii totale a retragerilor de numerar este în corelație cu valoarea numerarului în circulație, iar fluctuația acesteia se pliază de regulă pe trendul dinamic al activităților economice.

Numărul și valoarea plăților fără numerar domestice mențin o tendință ascendentă constantă pe tot parcursul perioadei analizate. Pentru trimestrul curent s-a înregistrat o creștere de 54,5 la sută ca număr și respectiv 56,6 la sută ca valoare față de trimestrul II al anului 2019.

Valoarea medie a unei operațiuni domestice (MDL)

Anul	trim II. 2019	trim II. 2020	
Indicatorul	valoarea	valoarea	evoluția
Plată FN	276	280	▲ 1,4%
Retragere	1756	2 060	▲ 17,3%

Diagrama 11. Numărul și valoarea operațiunilor efectuate peste hotare cu cardurile de plată emise în Republica Moldova, 2016-2020

Sursa: PSP raportori

În ceea ce privește operațiunile efectuate peste hotare cu cardurile de plată emise în Republica Moldova, acestea au fost puternic influențate de restricțiile de circulație impuse odată cu declararea stării de urgență pe teritoriul țării. Astfel, numărul retragerilor a scăzut cu 45,6 la sută, iar cel al plăților fără numerar cu 30,7 la sută față de trimestrul II al anului precedent.

Valoarea medie a unei operațiuni efectuate peste hotare cu cardul emis în Republica Moldova (MDL)

Anul	trim II. 2019	trim II. 2020	
Indicatorul	valoarea	valoarea	evoluția
Plată FN	517	451	▼ -12,8%
Retragere	2 728	4 145	▲ 51,9%

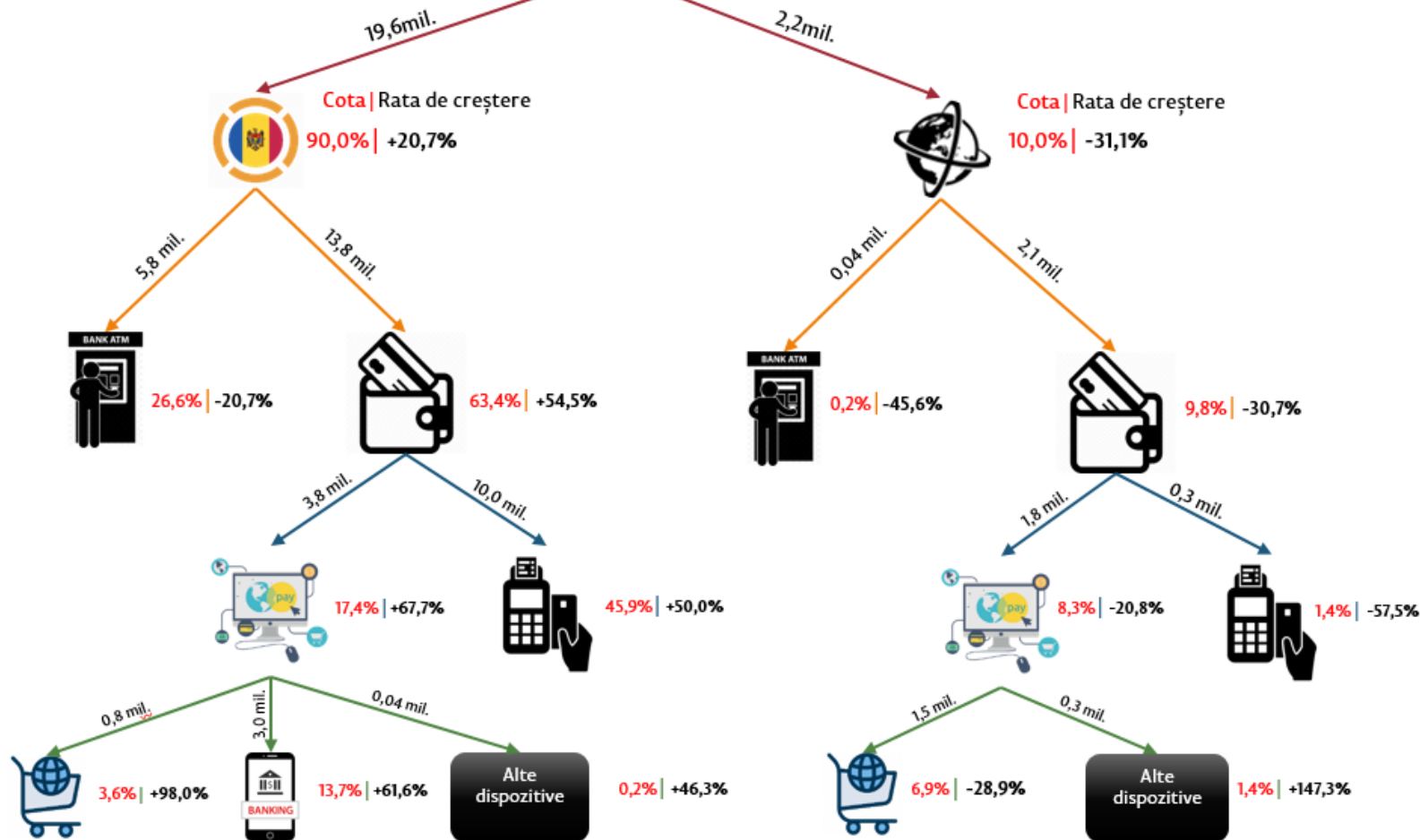
Circa 90 la sută din piața cardurilor de plată din Republica Moldova este constituită din ponderea cumulativă a patru bănci licențiate.

Tabelul 8. Clasamentul băncilor după cota cardurilor deținute, numărul și valoarea operațiunilor efectuate cu cardurile de plată emise în Republica Moldova și rețeaua de acceptare în trim. II 2020

Denumire bancă	Ponderea în nr. total carduri deținute	Ponderea în nr. total operațiuni	Dintre care PFN (pondere în nr. operațiuni ale băncii)	Ponderea în valoare totală operațiuni	Ponderea în rețeaua comercială de acceptare prin POS
BC „Moldindconbank” S.A.	37,6%	37,5%	74,1%	33,7%	25,8%
BC „Moldova– Agroindbank” S.A.	28,2%	27,1%	72,4%	29,1%	35,0%
BC „Victoriabank” S.A.	16,8%	20,7%	76,6%	19,5%	28,2%
Mobiasbancă-OTP Group S.A.	7,2%	6,5%	64,5%	7,0%	0,0%
„Banca de Finanțe și Comerț” S.A.	3,9%	2,8%	71,2%	3,2%	4,7%
BC „Eximbank” S.A.	2,7%	2,2%	69,6%	2,7%	6,2%
BC „Energbank” S.A.	1,9%	1,5%	67,6%	1,6%	0,0%
BCR Chișinău S.A.	0,6%	0,8%	73,5%	1,3%	0,0%
BC „EuroCreditBank” S.A.	0,4%	0,3%	76,9%	0,3%	0,1%
BC „ProCreditBank” S.A.	0,3%	0,4%	76,9%	1,4%	0,0%
BC „Comerțbank” S.A.	0,3%	0,3%	70,4%	0,4%	0,0%
Total	100%	100%	73,3%	100%	100%

Trimestrul II 2020 | Numărul operațiunilor efectuate cu cardurile emise în RM –
21,8 mil. operațiuni

Legendă:

- tranzacții efectuate în RM

- tranzacții efectuate peste hotare

- retrageri de numerar

- plăți fără numerar

- plăți fără numerar, cu prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, fără prezența fizică a cardului de plată

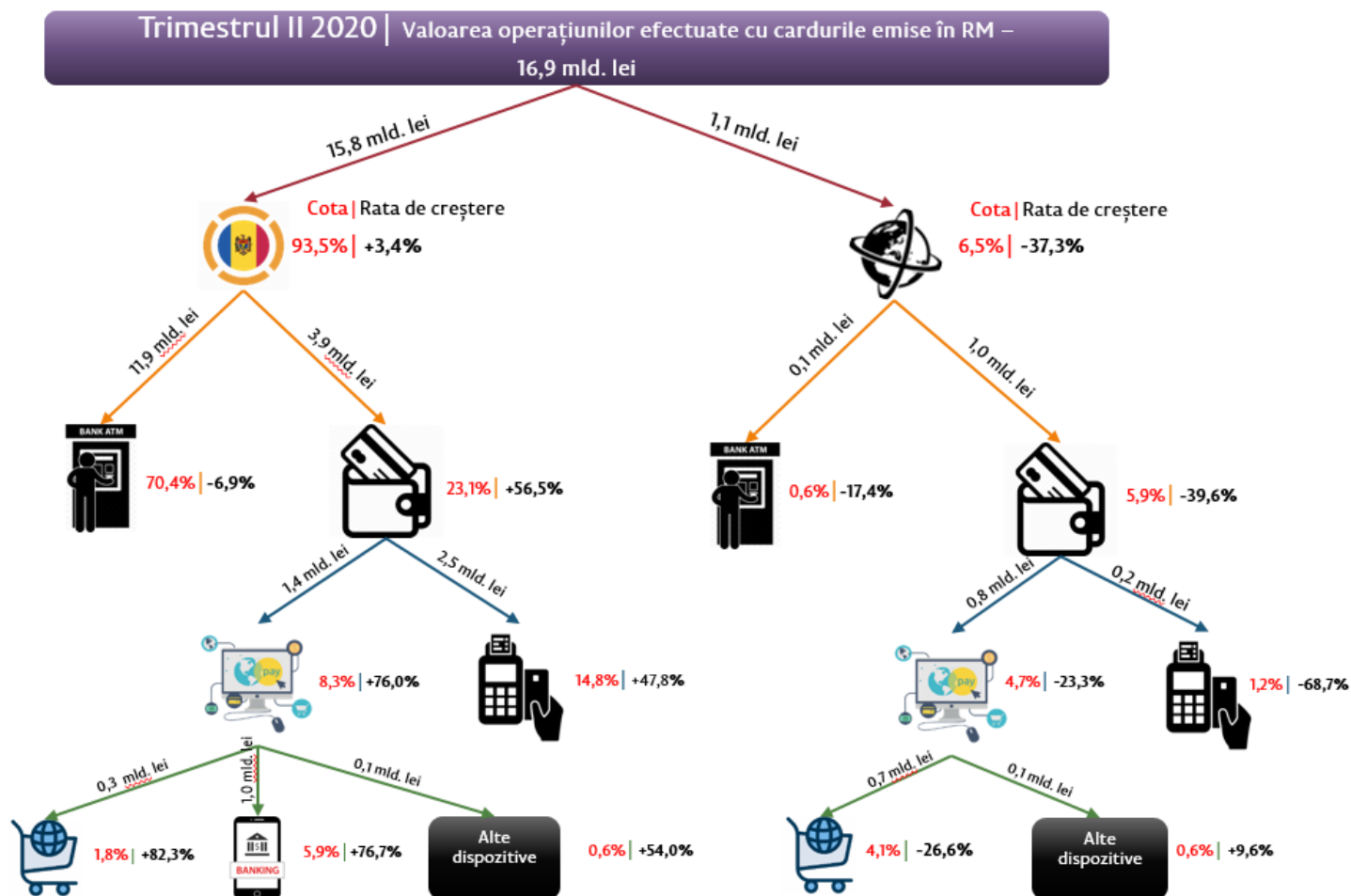
- plăți fără numerar, prin intermediul platformelor de comerț electronic (e-commerce)

- plăți fără numerar, prin intermediul SADD

- plăți fără numerar, prin intermediul poștei/ email/ telefon (MO/TO)/ key entry sau la ghișeu băncii

Legendă:

- tranzacții efectuate în RM

- tranzacții efectuate peste hotare

- retrageri de numerar

- plăți fără numerar

- plăți fără numerar, cu prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, fără prezența fizică a cardului de plată

- plăți fără numerar, prin intermediul platformelor de comerț electronic (e-commerce)

- plăți fără numerar, prin intermediul SADD

- plăți fără numerar, prin intermediul poștei/ email/ telefon (MO/TO)/ key entry sau la ghișeu băncii

Tabelul 9. Rețeaua de acceptare din Republica Moldova, trimestrul II 2020

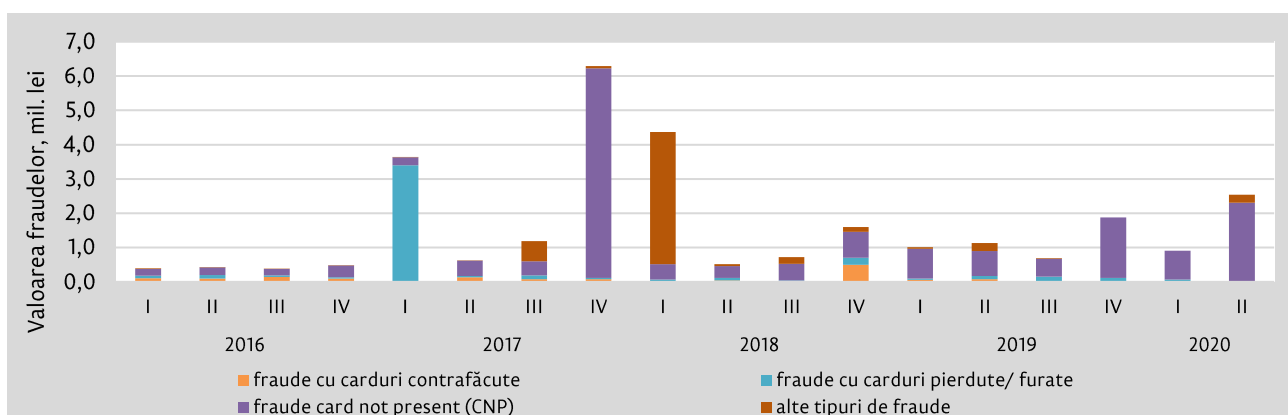
Indicatori			trim. II 2020	trim. II 2019	Evoluție, %	Nr. per 1000 locuitori	
						RM	Media UE
Dispozitive speciale	Terminale de autodeservire	ATM	1 134	1 147	▼ -1,1%	0,4	0,8
	terminale POS	amplasate la comercianți	19 044	16 654	▲ 14,4%	8,1	29,6
		<i>inclusiv contactless</i>	15 012	10 537	▲ 42,5%		
		amplasate la bănci	2 460	2 433	▲ 1,1%		
	<i>inclusiv contactless</i>	420	404	▲ 4,0%			
platforme de comerț electronic*			439	375	▲ 17,1%	n/a	n/a
Total:			23 077	20 609	▲ 12,0%		

* soluție software ce permite acceptarea cardurilor de plată în mediul online

Sursa: PSP raportori

Cel mai important ritm de creștere față de perioada similară a anului trecut (42,5 la sută) au înregistrat terminalele POS *contactless* ca răspuns la intenția punctelor comerciale de a spori confortul și eficiența la achitare pentru clienți.

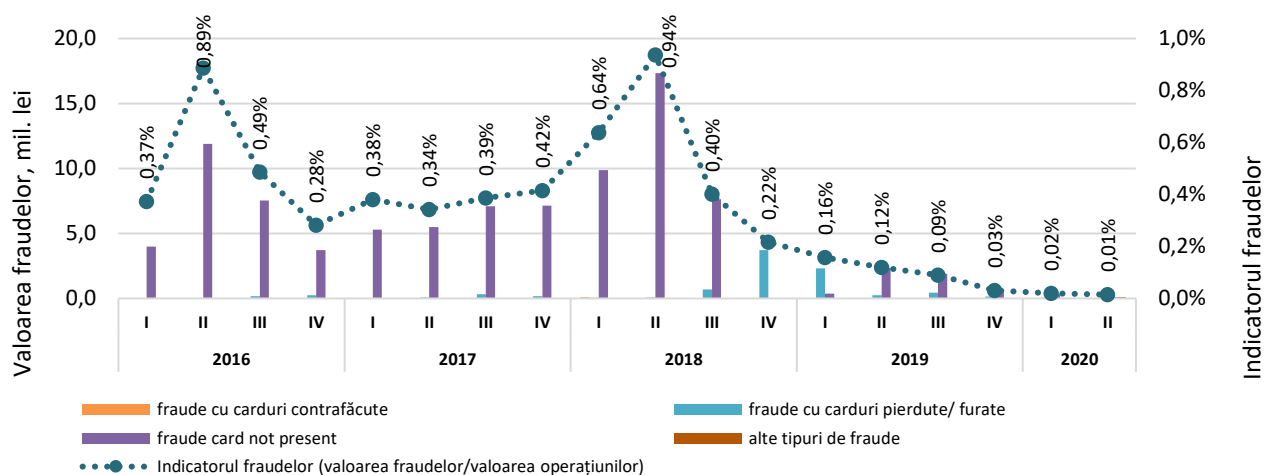
Diagrama 12. Evoluția fraudelor efectuate cu cardurile de plată emise în Republica Moldova, 2016-2020

Sursa: PSP raportori

Valoarea totală a fraudelor efectuate cu utilizarea cardurilor de plată emise în Republica Moldova a constituit în trimestrul de referință 2,5 mil. lei (90,0 la sută reprezintă fraude efectuate fără prezența fizică a cardului, cu utilizarea numărului de card). Din valoarea totală a fraudelor efectuate fără prezența fizică a cardului, 48,7 la sută s-au produs în rețeaua de acceptare a prestatorilor din străinătate.

Diagrama 13. Evoluția fraudelor efectuate în Republica Moldova cu cardurile emise în străinătate, 2016 -2020

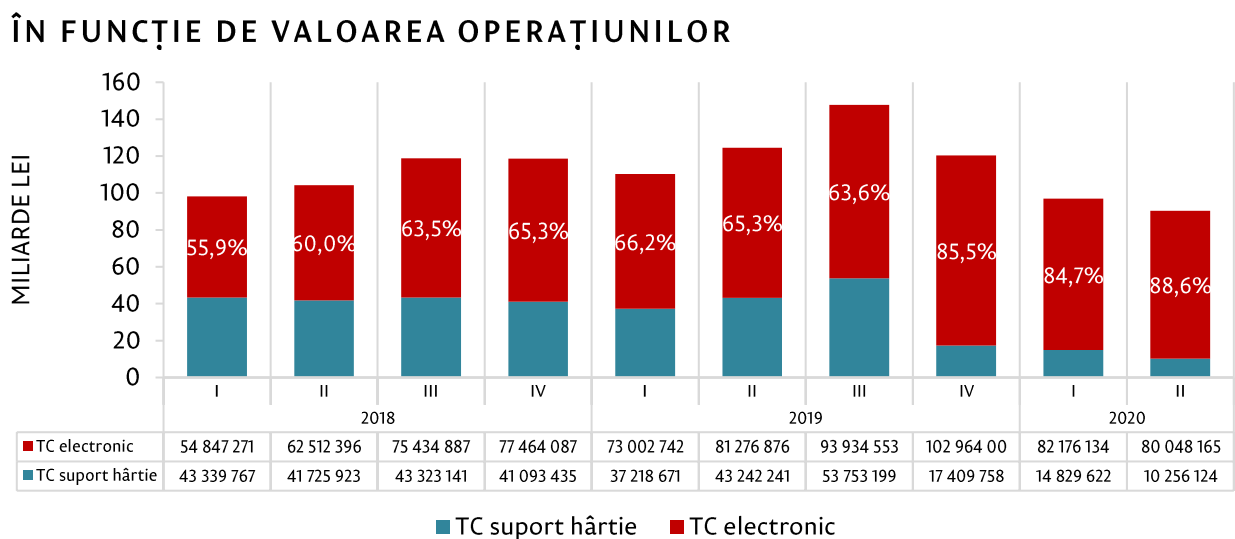
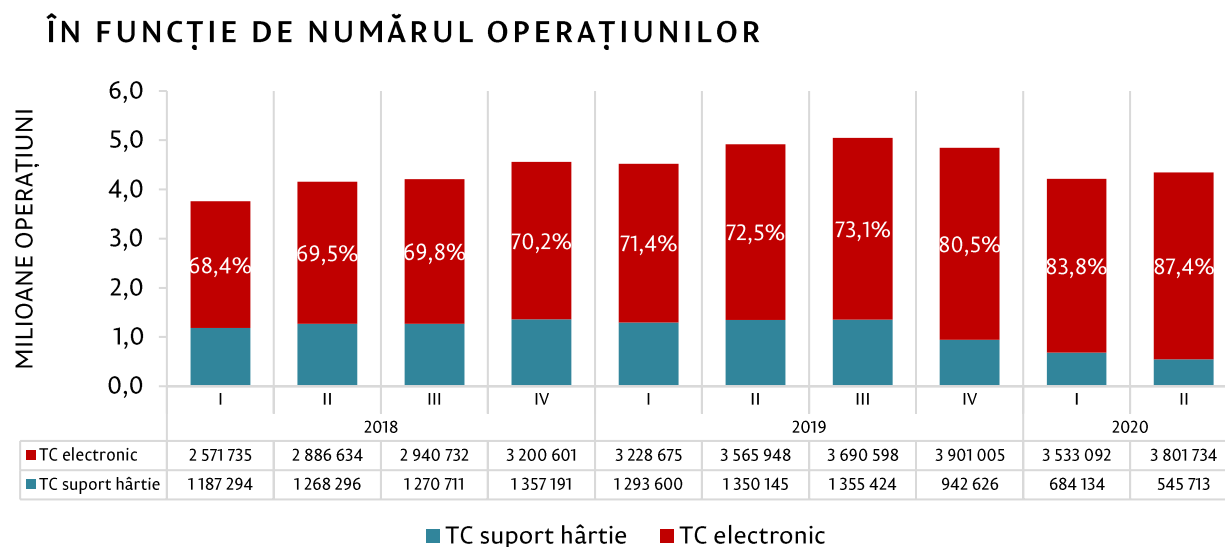
Sursa: PSP raportori

În ceea ce privește valoarea fraudelor efectuate în țară cu cardurile de plată emise în străinătate, valoarea acestora a reprezentat în trimestrul curent 255,9 mii lei, valoare care s-a diminuat considerabil pe parcursul ultimelor trimestre ca urmare a consolidării măsurilor de securitate aplicate pe partea de acceptare de către PSP rezidenți (ex. cerințe sporite de securitate pentru comercianții ce dețin platforme e-commerce, implementarea 3D Secure etc.).

Un indicator relevant care reflectă mărimea fraudelor și care este utilizat în practica internațională este raportul dintre valoarea fraudelor și valoarea operațiunilor cu carduri de plată. În acest sens, indicatorul respectiv pentru trimestrul II 2020 constituie 0,015 la sută din valoarea totală a tranzacțiilor efectuate cu cardurile emise în Republica Moldova, fiind în continuare la un nivel mai mic comparativ cu nivelul european de 0,041 la sută.

3.2. Transferul de credit

Diagrama 14. Evoluția digitalizării transferului de credit (TC)

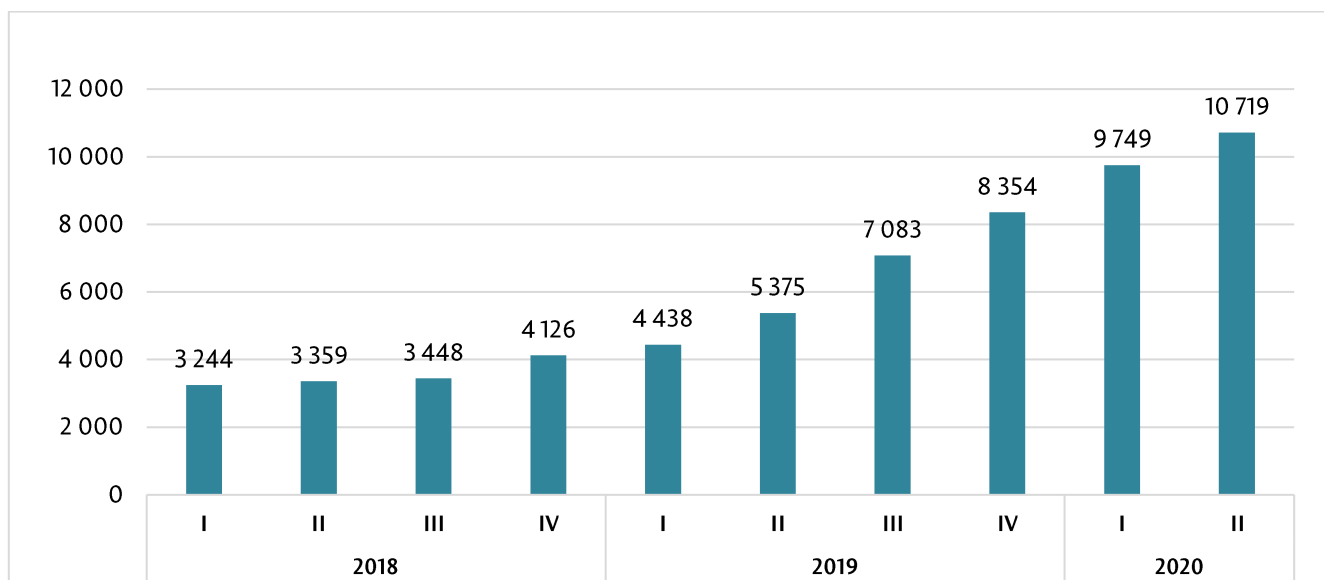
Sursa: PSP raportori

În trimestrul II 2020 au fost efectuate **4,3 mil. operațiuni de transfer de credit în valoare totală de 90,3 mld. lei**, înregistrând o dinamică negativă față de trimestrul II 2019 de 11,6 la sută a numărului și respectiv 27,5 la sută a valorii. Totodată, **87,4 la sută din număr și 88,6 la sută din valoarea operațiunilor de TC** au fost inițiate în format electronic prin intermediul SADD, ceea ce reflectă gradul de digitalizare a serviciilor de plată în Republica Moldova.

Totodată, **49,8 la sută din operațiunile de transfer de credit sunt interbancare**, fiind executate prin intermediul SAPI, iar **50,2 la sută din operațiuni rămân a fi efectuate la nivel intrabancar**.

3.3. Debitarea directă

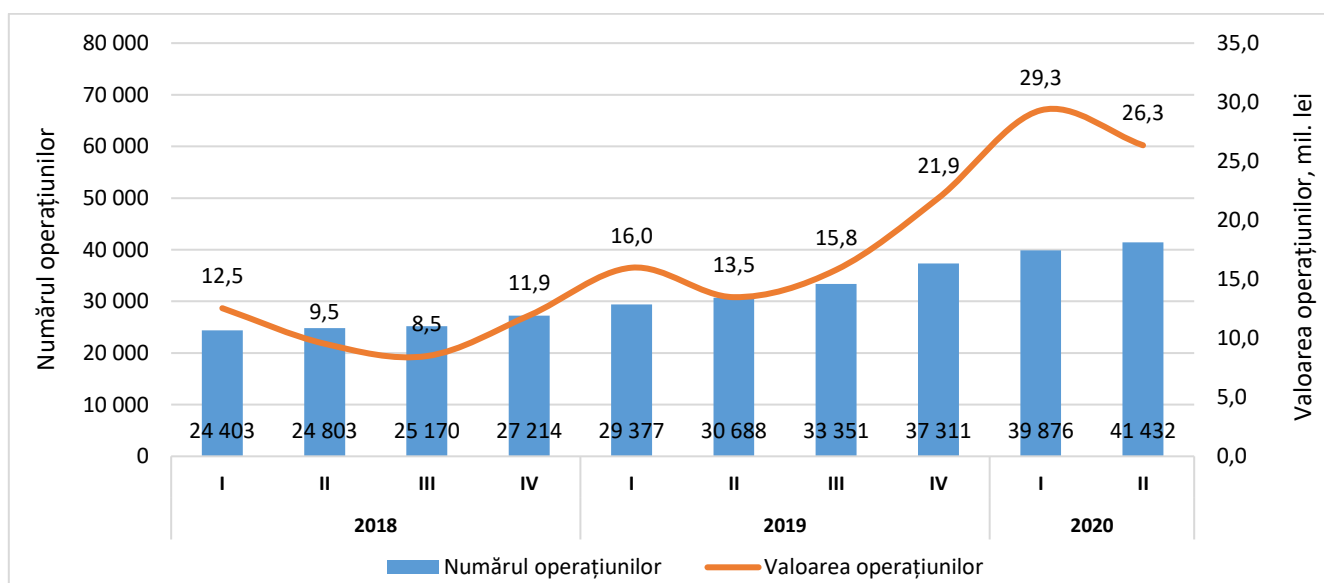
Diagrama 15. Evoluția numărului plătitorilor prin intermediul debitării directe

Sursa: PSP raportori

În trimestrul II 2020, debitarea directă a fost utilizată de către **10,7 mii plătitori**, dublu comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Debitarea directă este utilizată doar de către persoanele fizice, în majoritatea cazurilor pentru plata serviciilor comunale.

Diagrama 16. Evoluția tranzacțiilor efectuate prin intermediul debitării directe, în perioada 2018-2020

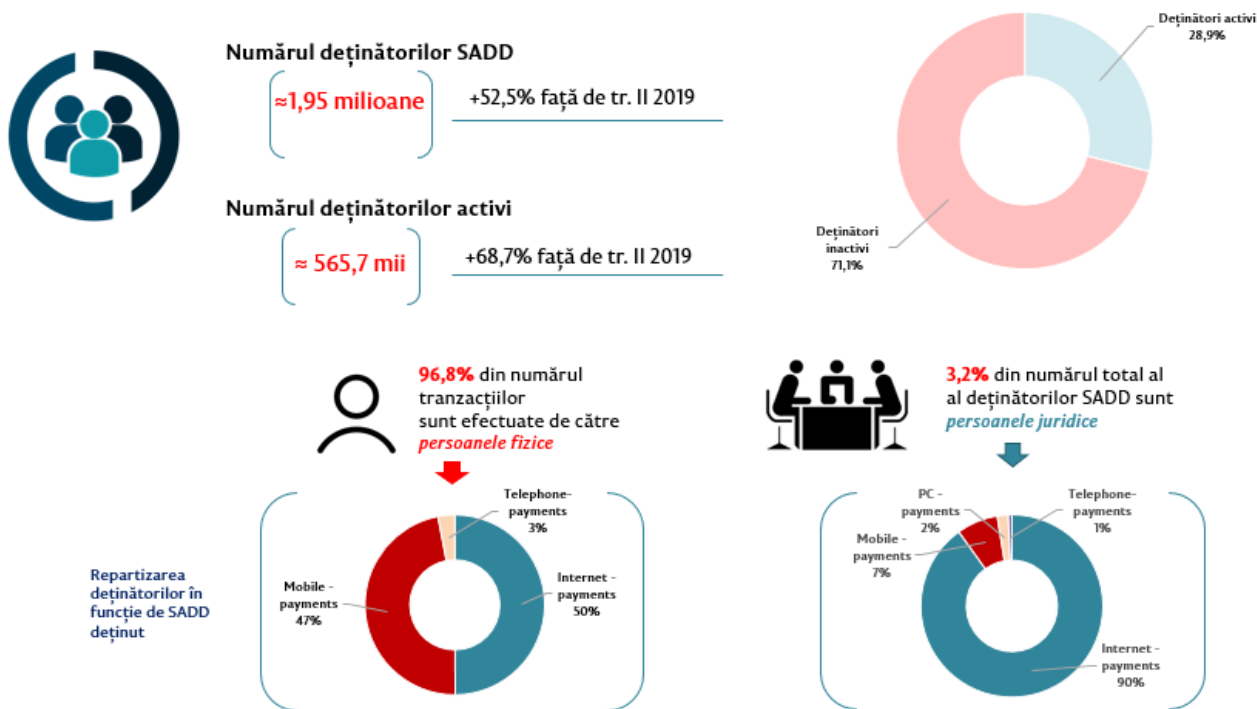

Sursa: PSP raportori

Pe parcursul trimestrului II 2020, prin intermediul debitării directe, au fost efectuate **41,4 mii tranzacții** în sumă totală de **26,3 mil. lei**, în creștere ca număr cu 35,0 la sută și ca valoare cu 99,4 la sută.

Capitolul 4. Sistemele automatizate de deservire la distanță

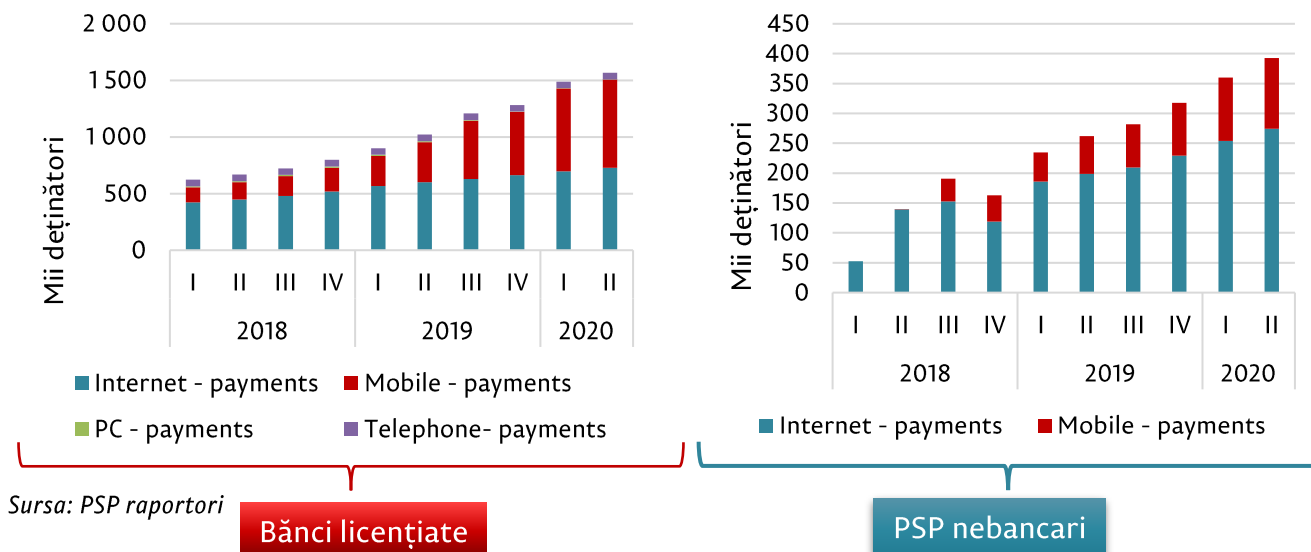
Numărul total al deținătorilor SADD a constituit **1,95 mil. deținători** la finele trimestrului II 2020, majorându-se cu 52,5 la sută față de trimestrul II 2019.

Din numărul total de deținători SADD:

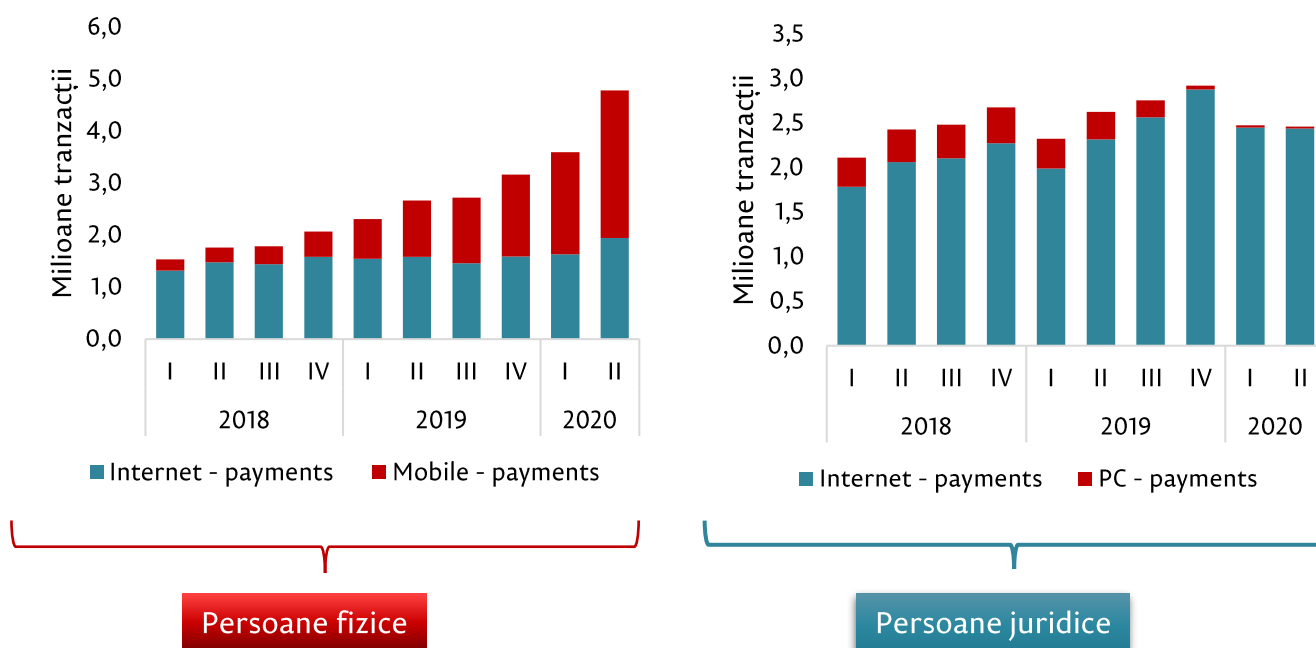
- **79,9 la sută** sunt înregistrați în cadrul sistemelor automatizate *ale băncilor licențiate*;
- **20,1 la sută** sunt înregistrați în soluțiile oferite de *prestatorii de servicii de plată nebancari*.

Diagrama 17. Evoluția numărului deținătorilor SADD

În trimestrul II 2020, prin intermediul SADD, au fost efectuate 7,2 milioane tranzacții, cu 37,0 la sută mai multe față de trimestrul II 2019, dintre care 62,8 la sută au fost efectuate de către persoanele fizice, iar 37,2 la sută de către persoanele juridice.

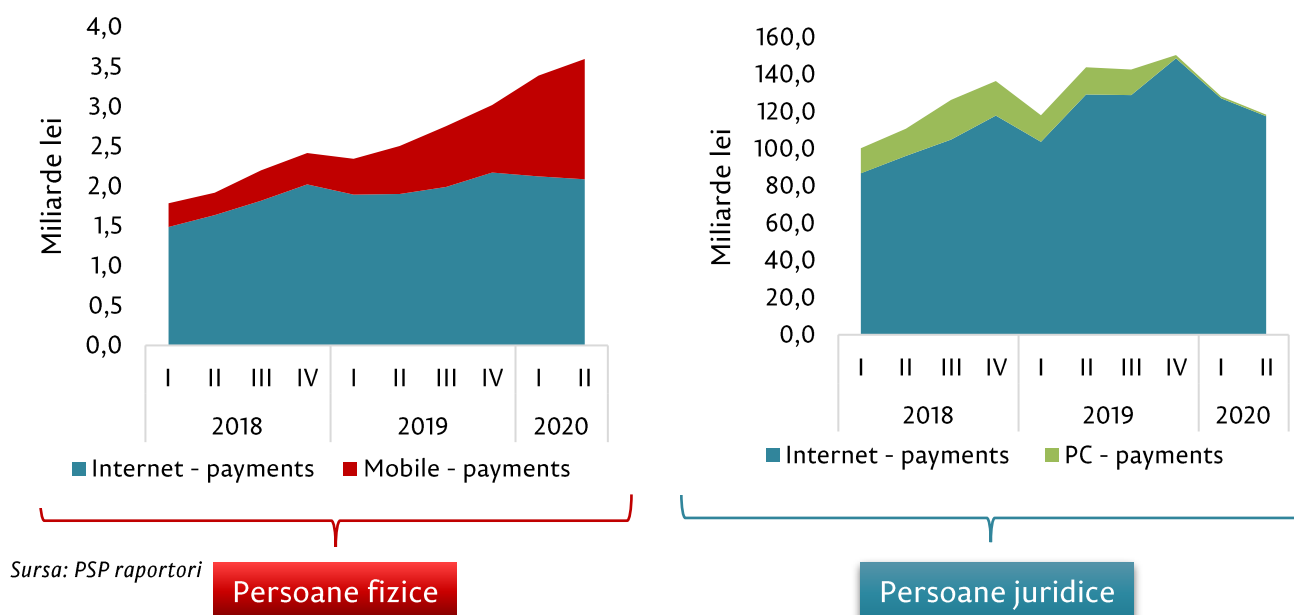
Diagrama 18. Evoluția numărului operațiunilor efectuate prin SADD

Sursa: PSP raportori

Valoarea tuturor tranzacțiilor efectuate prin intermediul SADD de către persoanele fizice și juridice a însumat 122,0 miliarde lei pe parcursul trimestrului II 2020, fiind în scădere cu 17,0 la sută față de trimestrul II 2019, iar 97,0 la sută din valoarea tranzacțiilor revenind persoanelor juridice.

Diagrama 19. Evoluția valorică a tranzacțiilor efectuate prin intermediul SADD

Sursa: PSP raportori

Majorarea numărului deținătorilor SADD în trimestrul II 2020, comparativ cu perioada similară a anului trecut, se datorează, în special, creșterii considerabile a numărului utilizatorilor sistemelor de tip *mobile-payments*, în contextul lansării și promovării de către PSP a mai multor aplicații mobile, precum și a creșterii constante a numărului utilizatorilor înregistrați în cadrul sistemelor de tip *internet-payments*.

Numărul deținătorilor activi³ a consemnat o tendință de creștere de 68,7 la sută față de trimestrul II 2019, ca urmare a creșterii necesității de a utiliza sistemele automatizate pentru efectuarea plăților de la distanță, în special, în contextul situației epidemiologice din țară, cauzată de pandemia COVID-19.

Pe parcursul trimestrului II 2020 se evidențiază o tendință de creștere a **numărului** (de 2,6 ori) și **valorii** (de 2,5 ori) **tranzacțiilor** prin aplicațiile *mobile-payments* efectuate de către **persoanele fizice**. **Persoanele juridice** au utilizat preponderent soluțiile *internet-payments* pentru efectuarea tranzacțiilor, înregistrând o creștere de 5,1 la sută a numărului și o scădere a valorii 9,0 la sută a valorii tranzacțiilor comparativ cu trimestrul II 2019.

---

³ Deținător SADD care a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul unui trimestru printr-un sistem automatizat de deservire la distanță.

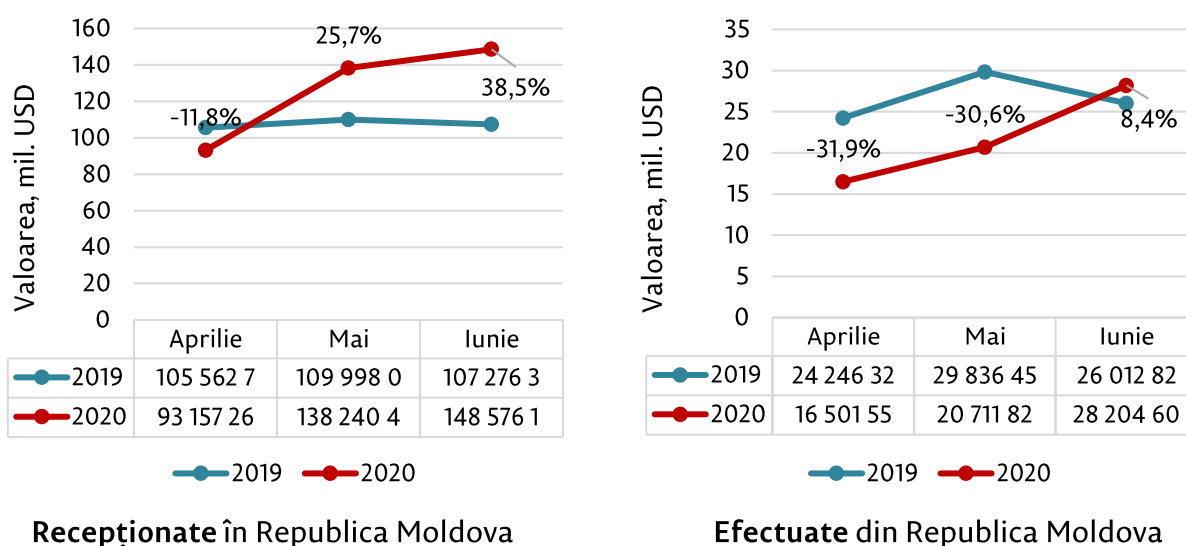
Capitolul 5. Remiterile de bani - persoane fizice

Remiterile de bani reprezintă servicii de plată în cadrul cărora se primesc fonduri de la plătitor fără crearea unui cont de plăți pe numele plătitorului sau al beneficiarului plății, cu scopul unic de a transfera o sumă corespunzătoare beneficiarului plății sau unui alt prestator de servicii de plată care acționează în numele beneficiarului plății, și/sau în cadrul cărora fondurile sunt primite în numele beneficiarului plății și sunt puse la dispoziția acestuia.

În scopul realizării *supravegherii pieței serviciilor de remitere de bani*, Banca Națională a Moldovei supraveghează, inclusiv modul de gestionare a riscurilor financiare și operaționale de către prestatorii de servicii de plată, indiferent de aranjamentele (bilaterale sau multilaterale) dintre prestatori. Drept standarde internaționale aplicabile la evaluarea periodică a pieței serviciilor de remitere de bani servesc *Principiile generale pentru serviciile de remiteri internaționale* (emise de Banca Reglementelor Internaționale și Banca Mondială).

Pe parcursul trimestrului II 2020, valoarea remiterilor recepționate⁴ a însumat 280,0 mil. USD, în creștere cu 17,7 la sută comparativ cu trimestrul II 2019. Totodată, valoarea remiterilor efectuate a constituit 65,4 mil. USD, în descreștere cu 18,3 la sută față de perioada similară a anului precedent.

Diagrama 20. Evoluția remiterilor de bani (pentru persoane fizice)

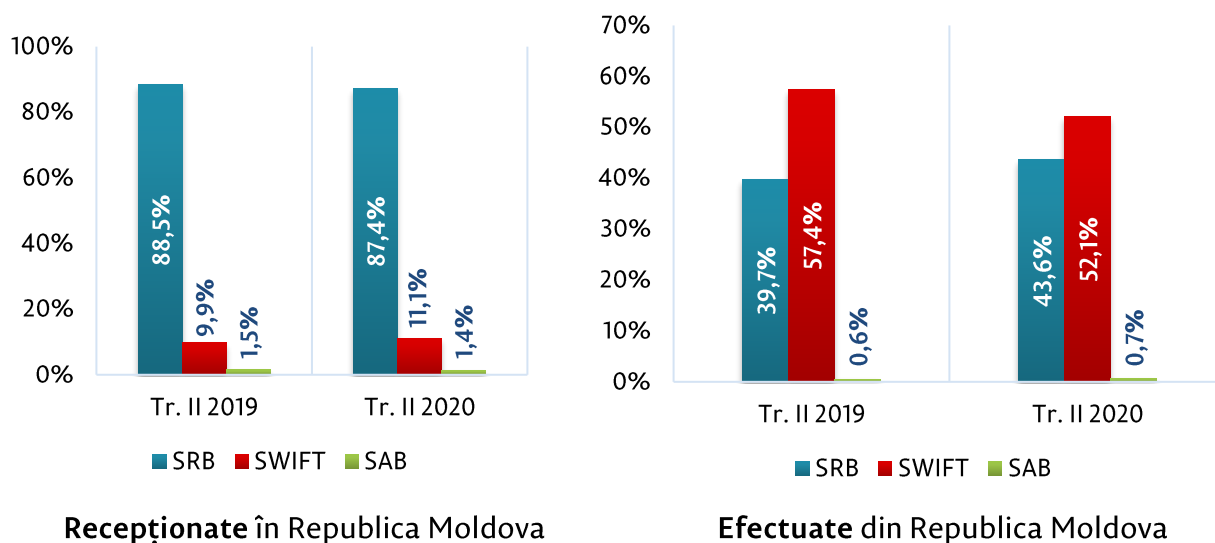

Sursa: PSP raportori

⁴ Valoarea remiterilor de bani recepționate diferă de cea publicată în raportul BNM „Transferuri de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice”, fiind aplicată o altă metodologie de calcul și prelucrare a datelor raportate (cum ar fi o altă modalitate de convertire a valutei originale a remiterilor de bani la valuta de referință USD etc.).

În medie, valoarea unei remiteri recepționate în Republica Moldova constituie 402 USD, iar cea a unei remiteri expediate – 976 USD.

Diagrama 21. Cota de piață a SRB, SWIFT și SAB (pentru persoane fizice)

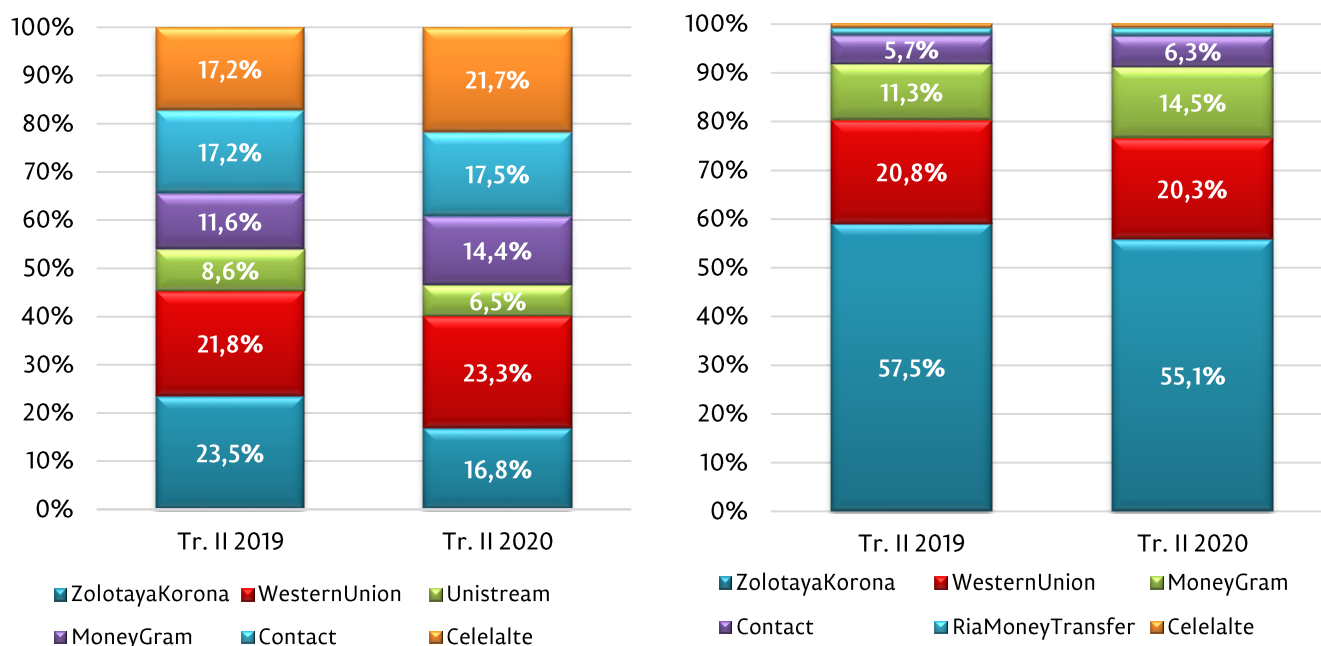

Sursa: PSP raportori

Cel mai mare flux de bani a fost recepționat în Republica Moldova de către persoanele fizice prin intermediul sistemelor de remitere de bani (SRB) – o pondere de **87,4 la sută**, prin rețeaua SWIFT - **11,1 la sută**, iar serviciile prestate în baza acordurilor bilaterale (SAB) au deținut o pondere de doar **1,4 la sută**.

La expedierea mijloacelor bănești din Republica Moldova, rețeaua SWIFT a fost utilizată în proporție de **52,1 la sută** din valoarea totală, fiind succedată de sistemele de remitere de bani cu **43,6 la sută**, iar serviciile acordate în baza acordurilor bilaterale au deținut o pondere modestă de **0,7 la sută**.

Diagrama 22. SRB - distribuția valorică a sistemelor de remitere de bani (pentru persoane fizice)

Recepționate în Republica Moldova

Efectuate din Republica Moldova

Sursa: PSP raportori

La recepționarea remiterilor de bani, cele mai populare SRB sunt: Western Union, Zolotaya Korona, Contact, MoneyGram. La expediere, pozițiile de top sunt deținute de Zolotaya Korona, Western Union, MoneyGram (*detalii* a se vedea în diagrama de mai sus).

Totodată, cele mai utilizate SAB-uri la recepționarea remiterilor de bani sunt: Strada Italia, Get Money to family și mandatele poștale internaționale ale Poștei Moldovei (MPOST). La expediere, cele mai populare rămân a fi canalele precum: Propay și MPOST.

Tabelul 10. Numărul și valoarea remiterilor de bani recepționate în Republica Moldova, top 10 țări

Remiteri recepționate, top 10 țări	Tr. II 2019		Tr. II 2020		Media unei remiteri (\$)	Evoluția valorii față de tr. II 2019
	Număr	Valoare (\$)	Număr	Valoare (\$)		
Israel	89.444	64.414.787	80.121	74.325.233	928	15,4%
Federația Rusă	261.848	75.658.091	163.243	54.464.794	334	-28,0%
Italia	115.989	40.886.463	138.111	61.449.367	445	50,3%
Germania	54.234	24.602.652	79.871	44.920.023	562	82,6%
Marea Britanie	66.004	22.386.541	63.255	26.575.632	420	18,7%
Franța	39.336	16.846.745	45.007	23.920.749	531	42,0%
USA	27.138	18.117.757	29.092	19.546.153	672	7,9%
România	10.678	4.966.065	13.521	6.795.997	503	36,8%
Turcia	9.290	2.682.813	10.896	4.188.096	384	56,1%

Spania	14.122	5.338.214	12.853	5.860.941	456	9,8%
--------	--------	-----------	--------	-----------	-----	------

Tabelul 11. Numărul și valoarea remiterilor de bani expediate din Republica Moldova, top 10 țări

Remiteri efectuate din RM, top 10 țări	Tr. II 2019		Tr. II 2020		Media unei remiteri (\$)	Evoluția valorii față de tr. II 2019
	Număr	Valoare (\$)	Număr	Valoare (\$)		
Federația Rusă	36.118	19.983.131	30.784	16.496.358	536	-17,4%
Italia	3.725	12.045.813	2.958	6.134.092	2.074	-49,1%
România	4.911	7.032.949	4.122	5.963.520	1.447	-15,2%
Ucraina	12.944	3.500.184	12.318	5.018.401	407	43,4%
Marea Britanie	1.222	3.059.886	794	2.237.895	2.819	-26,9%
Germania	1.885	2.991.567	1.530	3.105.609	2.030	3,8%
USA	1.171	4.438.602	846	3.967.319	4.690	-10,6%
Franța	1.131	3.368.639	1.095	1.981.553	1.810	-41,2%
Spania	727	2.460.636	664	1.101.742	1.659	-55,2%
Turcia	2.776	2.043.603	2.290	2.280.118	996	11,6%

Sursa: PSP raportori